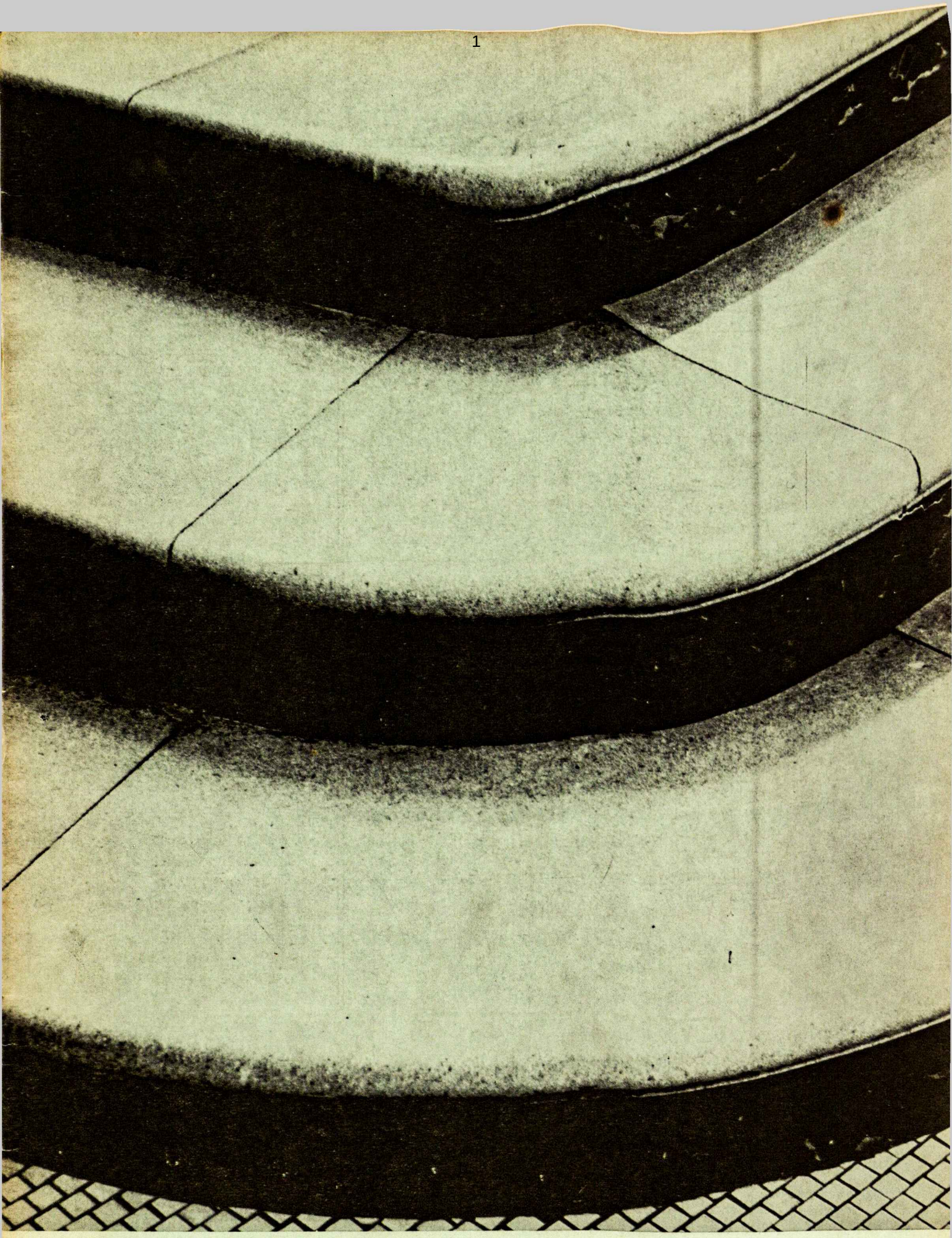

ateitis

1966 m.
birželis nr. 6

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1966 BIRŽELIS — JUNE NR. 6

TURINYS

Kęstutis Trimakas, SJ — Ar pasiseks? 121
Ateitis — Komentarai 122
E. Bradūnaitė — Pasikalbėjimas su Darium Lapinsku . . 124
E. Bradūnaitė — Dailininkų dar nepritruks 126
T. — Trys eilėraščiai 127
Bražys — Keista (eil.), Nebaigta daina ((eil.), Apie ką (eil.) 128
Vytautas Bagdanavičius, MIC — Gyvasis Dievo žodis . 129
T. — Antanui (eil.) 132
T. — Tremtiniai (eil.) 133
Protestanto požiūriu — Kun. Povilo Dilio įžanginis žodis Šventojo Rašto vakare 134
Vitalija Bogutaitė — Lokys (Libretto juodraštis Dariaus Lapinsko operai) 135
Karštos knygos karštai vasarai 143
Apie lietuviškus mitus — diskusijos apie Felikso Jucevičiaus straipsnį 146
Vox Populi 149
Bražys — Aiškiai (eil.) 142
SAS vasaros stovykla 142
Skuja — Filosofija (eil.) 142
Nuo rytų iki vakarų 150
Administracija kalba 152

Viršelio nuotrauka **Algimanto Kezio, SJ**

MŪSŲ BENDRADARBIAI

Kęstutis Trimakas, SJ, yra Studentų Ateitininkų Sąjungos dvasios vadas ir žurnalo "Laiškai Lietuviams" redaktorius.

Elenutė Bradūnaitė yra viena iš "Ateities" redaktorių. Šįmet baigė gimnaziją — nuo rudens pradeda studijuoti matematiką University of Chicago.

T. — jauna poetė, studijuojanti anglų literatūrą netoli nuo Chicagos esančiame universitete. Jos eilėraščių daugiau lauksime.

Bražys — skaitytojams jau pažįstamas. Jo eilėraščiai pas mus atskrenda nuo Pacifiko kranto.

Vytautas Bagdanavičius, MIC — minties ir veiklos žmogus: knygos "Žmonijos likimas Šv. Jono Apreiškime" autorius, Lietuviškosios Knygos Klubo įsteigėjas. Nuo rudens jis yra pažadėjęs pasidalinti su skaitytojais mintimis apie teologus ir teologiją.

Kun. Povilas Dilys — Chicagoje dirbantis gyvos dvasios evangelikas kunigas, vienas iš ekumeninių studijų būrelio iniciatorių.

Vitalija Bogutaitė — "Ateičiai" jau anksčiau pažįstama poetė, gyvenanti Detroite.

K. ir A. Sk. — jų laiškas pas mus atskrido iš South Carolina.

Jonas Rugis — inžinierius ir rusų kalbos profesorius.

Šia proga taip pat norime pasiųsti geriausius sveikinimus **Teresei Ivaškaitei** ir **Algimantui Landsbergiui, Vidai Kasperavičiūtei** ir majorui **Tallat-Kelpšai** jų vestuvių proga.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Second class postage paid at the Chicago Post Office.
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.
"Ateitis" yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys.
Administracija: "Ateitis", 5725 So. Artesian Avenue, Chicago, Ill. 60629
Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata — $3.00, garbės prenumerata — $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.
Redakcija: Vyr. red.: Skirmuntas Radvila. Redakcijos nariai: Elena Bradūnaitė, Milda Pakalniškytė, Algis Norvilas, Rimvydas Šliažas. Visus rankraščius siųsti redakcijos adresu:
"Ateitis", 4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

ar pasi-seks?

Ne vienas klausia, ar Jaunimo Kongresas pasiseks.
Taip klausia ne vienas iš tų,
kurie padėjo daug pastangų, ruošdami šį kongresą.
Taip klausia ne vienas atvažiuojančiųjų,
iš šio kongreso daug besitikinčiųjų.
Pagaliau taip klausia ir tie,
kurie kongresą dėmesingai stebi iš šalies.
Ir kas jiems į tai gali atsakyti?
Tiksliai negali atsakyti nei dalyvausiančius
suskaičiavę statistikai, nei paskiri programos išpildytojai.
Galutinai į šį klausimą atsakys ne kas kitas,
kaip Tik Tu pats, atvykęs dalyvauti šiame kongrese...
Tu, kuriam smagu dalyvauti tokiame dideliame jaunimo subuvime.
Tu, kuriam norisi su draugais susitikti
ir kuris lauki tos valandos,
kada jaunimo būry suvirpės Tavo mintys
ir užsidegs Tavo jausmai.
Beveik neįtikėtina, bet tikrai —
galutinai tik nuo Tavęs priklauso, ar Kongresas pasiseks —
pas Tave, pas Tavo draugus ir Tavo aplinkoj, Tau namo sugrįžus.

Kai kas sako, kad nebus iš kongreso jokios naudos,
nes tai masinis subėgimas,
kuriame individui nieko nelieka, tiktai paskęsti.
O masė vegetuoja įspūdžiais.
Jai išskydus, išskysta visi įspūdžiai. Nieko nepalieka.
Taip ir kongreso naudą,
būk tai, tik vėjai tegaudo.

Visgi taip nėra. Masėj paskęsta tik mieguisti;
tik nerūpestingi; tik tie, kurie nežino
ir neieško sužinoti, kaip savo jaunystę,
laiką ir energiją kuo prasmingiau panaudoti.
O Jaunimo Kongrese — paskaitose, simpoziumuose, pamaldose
ir diskusijose — bus daug progų sužinoti,
kokie darbai laukia Tavo rankų, proto ir širdies.
Tu būsi kviečiamas į darbą,
kuriuo daugiau rišiesi su tautiečiais išeivijoj,
kuriuo galėsi daugiau pagelbėti negalintiems
Tėvynėj laisvai tvarkytis ir religijos viešai išpažinti.
Ten bus Tau rodomos gairės,
kaip tapti pilnesniu žmogumi,
semiantis prasmės iš gyvos krikščionybės
ir turinio iš lietuvių tautos kultūros.

Taigi, ar Kongresas pasiseks?
Tai priklausys nuo Tavęs:
kiek Tu užsidegsi ir konkrečiai apsispręsi
darbams, kuriems būsi kviečiamas.
Galutinį atsakymą duosi Tu pats —
savo darbu po Kongreso.

KĘSTUTIS TRIMAKAS, S.J.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

ATEITIS

komentarai!

SVEIKINAME NAUJUS PAŽĮSTAMUS

Būkite pasveikinti, Jaunimo Kongreso dalyviai! Tikimės, kad Chicagos miestas vaišingai priims jus, iš keturių kontinentų suvažiavusius. Linkime, kad Kongrese matyti veidai ir girdėti žodžiai ilgai jūsų mintyje neišblėstų.

Tiems iš jūsų, kurie "Ateities" žurnalą varto pirmą kartą, norėtume pasisveikindami šiltai paspausti dešinę ir pakviesti arčiau susipažinti. Pora žodžių apie žurnalą, kurį dabar vartote. "Ateitis" yra skiriama jaunuoliui, kuriam svarbus klausimas: "Ką reiškia tikėti į Kristų šiandienos pasaulyje?" Brendimo metais išeiname gyvenimo prasmės ieškoti, ir tas ieškojimas mus lydi iki paskutinio sustingimo. "Ateitis" nori eiti kartu šiuo keliu — ji nori dalintis pačiu gyvenimu su savo neramios dvasios skaitytojais. Ji nori, kad žurnalo puslapiuose rastumėte žvilgsnį į pasaulį — ne tik tokį, koks jis yra, bet ir koks jis galėtų būti.

"Ateičiai" būtų smagu, jei šiame numeryje rastumėte ką nors, kas patrauks jūsų akį ir pagaus mintį. Norėtume šią pirmąją pažintį ir toliau ugdyti — jei Jums ar Jūsų pažįstamiems būtų įdomu pavartyti sekantieji "Ateities" numeriai, pasiųskite atvirutę "Ateities" administracijai ("Ateitis" Adm., 5725 So. Artesian Ave., Chicago, Illinois 60629), kuri Jums žurnalą pristatys bet kur pasaulyje.

NAUJI ŽINGSNIAI EKUMENIZME

Ekumeniniam sąjūdžiui daug reikšmės gali turėti gegužės 25 d. įvykis — Bostono kardinolas Cushing patvirtino "Oxford Annotated Bible with the Apocrypha" katalikų naudojimui, duodamas savo "Imprimatur". Tai reiškia, kad šis plačiai protestantų naudojamas Šventojo Rašto vertimas bus galima naudoti studijose ir Šventojo Rašto vakaruose. Praėjusius tris metus Oxford Bible buvo naudojama kaip vadovėlis jėzuitų vedamoje College of the Holy Cross Worcester, Massachussetts. Patvirtintasis vertimas yra vadinamasis Revised Standard Version (1951 m.), patobulinta American Standard Version (1901), kuri savo ruožtu buvo nauja King James Version (1911) laida.

Lietuvių tarpe ekumeninis sąjūdis irgi siejamas su Šventuoju Raštu: birželio mėn. 4 d. Chicagoje evangelikai ir katalikai suruošė vakarą, kuriame įvadines paskaitas apie Šventąjį Raštą skaitė kun. V. Bagdanavičius, MIC ir kun. prof. Algirdas Jurėnas. Šventojo Rašto studijas žadama tęsti rudenį.

Žvelgiant į lietuvių krikščionių gyvenimą atrodytų, kad ir mums labai puiku būtų turėti evangelikų ir katalikų priimtą Šventojo Rašto vertimą. Kiek teko girdėti, lietuviai evangelikai kelių metų bėgyje žada išleisti Senąjį Testamentą lietuvių kalba. Ar būtų perdaug naivu siūlyti, kad prie šio darbo prisidėtų ir katalikai Šventojo Rašto tyrinėtojai ir kalbininkai, kad greitu laiku turėtume naują ir sklandų vertimą, kuris pasinaudotų paskutiniojo dešimtmečio pažanga Šventojo Rašto tyrinėjimuose?

MIRTIS LIETUVOJE...

Telšiuose gegužės 21 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė Telšių vyskupas Petras Maželis.

Gimęs 1894.IX.21. Kunigu įšventintas 1923 m., paskirtas vikaru Telšių šv. Antano parapijon ir lenkų progimnazijos tikybos mokytoju. 1924-28 Lietuvos Universitete studijavo filosofiją. Studijas baigęs paskirtas Telšių kunigų seminarijos profesoriumi. 1955 m. paskirtas titulariniu vyskupu ir Panevėžio katedroje vysk. K. Paltaroko konsekruotas. Telšių vyskupas V. Borisevičius ir jo pagalbininkas vyskupas Pr. Ramanauskas 1946 m. buvo suareštuoti, pirmasis Lukiškių kalėjime nukankintas, gi vyskupas Ramanauskas išvežtas į Sibirą. Po dešimties metų vyskupas Ramanauskas grįžo į Lietuvą, bet jam komunistinė valdžia neleido valdyti vyskupijos. Nuo 1955 m. Telšių vyskupiją kapituliarinio vikaro teisėmis, o nuo 1961 m. apaštališkojo administratoriaus teisėmis valdė vyskupas P. Maželis.

Reikia tikėtis, kad ir vyskupo Maželio mirtis bus režimo panaudota trukdyti naujo vyskupo paskyrimą.

...IR PRIE SIENOS

Nuo 1961.VIII.13., kada Rytų Vokietija pradėjo statyti sieną Berlyno mieste, komunistai pasienio sargybiniai yra nušovę 128 bandančius pabėgti per sieną į Vakarus. Tas, aišku, netrukdo kalbėti apie darbininkų rojų.

Iš rojaus ekskursijos neruošiamos: Į Vakarus iš Leningrado prieš mėnesį išplaukė liuksusinis turistinis laivas **Aleksandr Puškin,** kuris bus leidžiamas samdyti europiečių turistų agentūroms. Iš Rusijos laivas išplaukė tuščias, apie jo statybą ir išplaukimą krašto spaudoje nerašyta. Motyvas: nereikia savo piliečių fantaziją be reikalo jaudinti...

ARBŪZAI IR DRAUGAS MAO

Sovietų Rusija žodžių kare su Kinija pradeda naudoti ginklą — sarkazmą. Gegužės 24 d. **Literaturnaja Gazeta** be komentarų persispausdino ilgą straipsnį iš kinietiško žurnalo, kuris pavadintas: "Apie filosofines arbūzų pardavinėjimo problemas didmiesčiuose". Šis straipsnis parašytas praeitais metais — jo autorius yra arbūzų-melonų paskirstymo centro vedėjas Shanghai mieste. Jo problema — melonai, kurie pradėdavo pūti prieš pardavimą. Savo bėdą jis taip sprendė, pasak jo straipsnio:

"Aš pradėjau skaityti Draugo Mao raštus, kad atrasčiau, kokiu būdu galėčiau išspręsti mano problemą, kaip parduoti melonus. Aš greitai supratau, kad šiame darbe reikia atrasti kontradikcijas, jas atskleisti ir išspręsti. Pagrindinė melonų prekybos kontradikcija yra jų didelis skaičius iš vienos pusės ir ribotos galimybės juos parduoti iš kitos.

"Idant atrasti jėgas, kurios išspręstų šią ideologinę kontradikciją mūsų darbe su melonais, mes vėl turėjome žvelgti į Draugo Mao raštus".

Raštuose atrasta mintis "sukoncentruok savo geriausias jėgas" padėjusi išspręsti pernokusių arbūzų problemą. Sovietų Rusijos skaitytojo šypsena skaitant šį straipsnį galėjo būti dviprasmiška, nes dar ne taip seniai spaudoje jis skaitydavo straipsnius, kuriuose Stalino raštų studija talkino bulvių auginimui ir karvių melžimui.

TURIME SENIAI LAUKTĄ KNYGĄ

Ką tik išėjo iš spaudos prof. Antano Maceinos knyga DIEVO AVINĖLIS, kaip trečioji II-os trilogijos knyga šalia SAULĖS GIESMĖ ir DIDŽIOJI PADĖJĖJA. Autorius kaip filosofas ir tikintysis savo dviejose trilogijose svarsto nepaprastai aktualias visais laikais **bedievybės** ir **religijos** problemas. Pirmosios trilogijos, kur svarstoma bedievybės problema, turime knygas DIDYSIS INKVIZITORIUS ir NIEKŠYBĖS PASLAPTIS; trečioji knyga ŽMOGUS SUKILĖLIS, tikimės, netrukus pasirodys.

DIEVO AVINĖLIS yra knyga apie Kristų, tačiau tai nėra Kristaus gyvenimo aprašymas, bet Rytų Bažnyčios kristologijos sklaida su autoriaus savais pergyvenimais ir mintimis. Rytietiškoji kristologija, turinti giliausią krikščioniškąją įžvalgą į Kristaus asmenį, yra autoriui vadovas ir kelias į Išganytojo sklaidą.

Šią nepaprastai vertingą knygą išleido prelatas Pr. Juras, kurią autorius dedikuoja prelato 75 amžiaus metų sukakties proga.

Spaudė Putnam Nekalto Prasidėjimo Vienuolijos Spauda 1966 m. xv + 267 psl., kaina nepažymėta.

AR MES KŪRYBINGI?

Jaunimo Metai — puiki proga įrodyti jaunimo kūrybingumą. Pats Jaunimo Kongresas parodė, kad turime jaunų vyrų ir mergaičių, kurie subrendę plačios apimties darbus organizuoti. Laikraščiuose skaitėme apie centrinio Jaunimo Kongreso Komiteto posėdžius ir stebėjomės jų darbingumu. Pačioje Chicagoje akį pagavo Jaunimo Kongreso reikalų vedėjo studento Romualdo Sakadolskio ištvermė, sumanumas ir darbštumas. Nežiūrint kada užklydai į Jaunimo Centrą, kongreso būstinėje vis matydavai bedirbančius jaunuolius — jų tarpe ir žvalų gimnazistą Leoną Valaitį, Jaunimo Metų komiteto Chicagzoje pirmininką. Šių dviejų jaunų vyrų ir jų didelio būrio bendradarbių entuziazmas išsklaidė anksčiau turėtas abejones, ar Jaunimo Kongresas įstengs išjudinti patį jaunimą.

Labai ryški Kongreso kūrybinė išraiška — naujoji opera "Lokys", kurią žaibo greičiu sukūrė Darius Lapinskas Vitalijos Bogutaitės parašytam libretto. Norėtume skaitytojo dėmesį atkreipti į šiame numeryje dedamą pasikalbėjimą su operos kompozitorium. "Ateitis" jaučiasi pagerbta galėdama šiame numeryje išspausdinti ir naujosios operos libretto.

Kas po Kongreso? Čia prie jaunimo kūrybingumo norėtų prisidėti ir "Ateitis". Jaunimo Metų proga žurnalas skelbia jaunosios kūrybos konkursą (detalės šio numerio gelmėse), kuriame dalyvauti kviečia visą lietuvišką jaunimą, ne vien ateitininkus. Iki šio laiko konkursui esame gavę veik išimtinai eilėraščius — jų tarpe yra ir daug žadančių. Norėtume gauti ir beletristikos, todėl kviečiame visus — vasaros metu išliekime popierium tai, kas mumyse labiausiai savita, kas giliausiai pergyventa. "Ateities" kūrybos konkursas kviečia parodyti jaunimo kūrybingumą!

KAIP SKAITYTI LAIKRAŠTĮ?

Tas, kas neskaito laikraščio, nežino kas dedasi pasaulyje. Laikraščio skaitytojas tačiau turi galvoti apie tai, ką jis skaito, jei nenori įvykius klaidingai suprasti. Pavyzdys: gegužės pradžioj "New York Times" praneša mažoje žinutėje vidury laikraščio, kad Los Angeles Watts rajone kilę neramumai, nes policininkas nušovęs negrą vairuotoją. Po kelių dienų — nauja žinutė apie incidentą: juodasis vairuotojas dideliu greičiu skubėjęs, nes vežęs savo nėščią žmoną į ligoninę. Skaitytoją perskaičius apima pyktis — kokia beprasmė nekalto žmogaus mirtis... Dar savaitė: žinutė iš Los Angeles mieste vykstančio apklausinėjimo apie incidentą — naslė liudija, kad mašiną sustabdė policijos automobilis, iš kurio iššokęs policininkas pribėgo ir be žodžio nušovė jos vyrą. Skaitytojo pyktis dar padidėja. Žinutė ant rytojaus: liudija policijos pareigūnai — nušautojo mašina buvo pastebėta bevažiuojanti dideliu greičiu miesto gatvėmis. Ją pasivijo ir sustabdė trys policijos mašinos. Iššokęs jaunas policininkas pribėgęs prie sustabdytos mašinos, pro langą įkišęs galvą ir revolverį. Tuo metu mašina staiga trūktelėjo, policininkas neteko pusiausvyros ir revolveris iššovė, vietoje užmušdamas vairuotoją. Pomirtinis skrodimas parodė, kad vairuotojo kraujas turėjo alkoholio žymes. Šią žinutę perskaitęs skaitytojas turi keisti nuomonę apie įvykį — mato, kad nesusipratime kaltė krinta ir nušautajam vairuotojui.

Ką šiuo pavyzdžiu norime pasakyti? Ar tai, kad reikia laukti kuo pilnesnės informacijos? Taip, bet tai tik dalis to, ką reiškia būti analizuojančiu skaitytoju. Ką įžvalgus skaitytojas gali pastebėti šiame epizode? Gi baisią visuomeninę įtampą, kuri leidžia greitai važiuojantį vairuotoją stabdyti su revolveriu.

"Ateities" redakcija yra dėkinga

"DRAUGO"

spaustuvei už greitą darbą ir kantrybę spausdinant šį numerį.

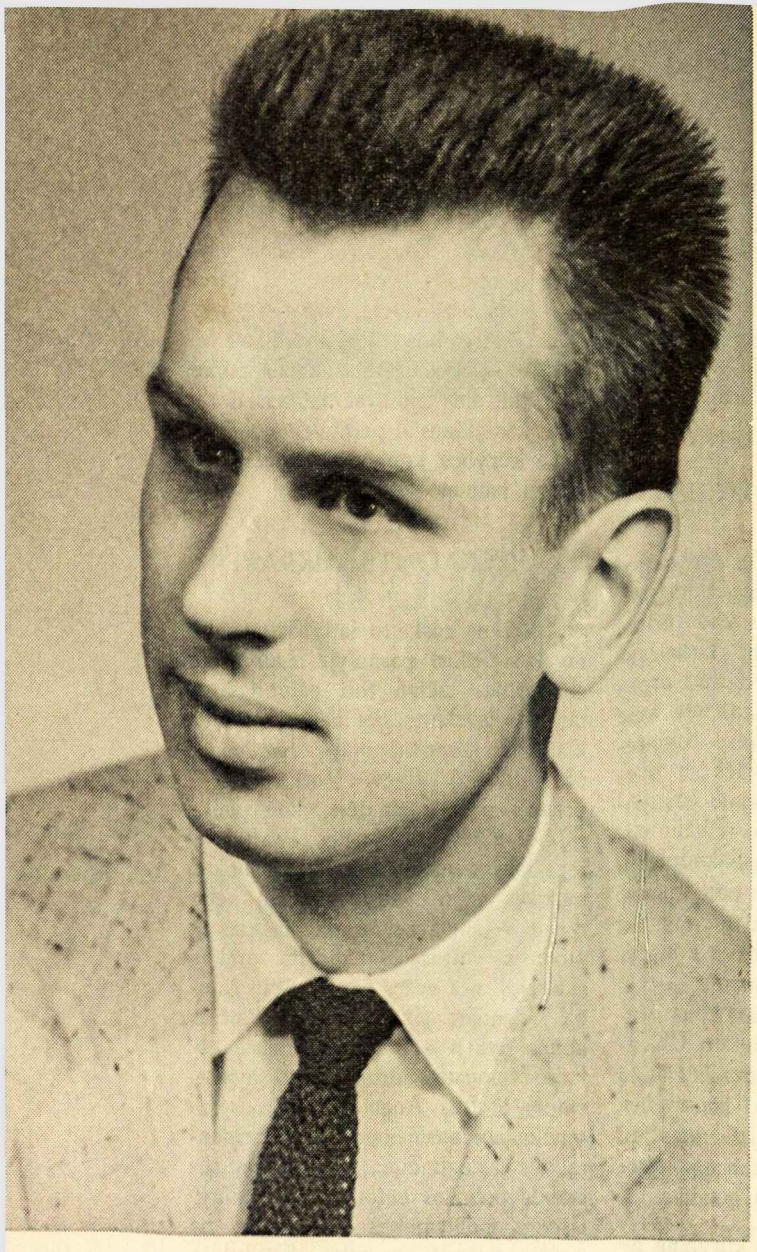

Jaunimo Kongreso proga susilaukiame naujos lietuviškos operos — "Lokys". Jos kompozitorius — Darius Lapinskas, su kuriuo šiame numeryje kalbasi Elena Bradūnaitė. Gimęs 1934.III.9. Jurbarke. Muziką pradėjo mokytis Vokietijoje, jau ankstyvoje jaunystėje bandė komponuoti. Atvykęs į Ameriką Bostone mokėsi pas kompozitorių J. Kačinską, 1957 m. baigė New England Conservatory of Music. Vėliau studijavo Vienoje ir Stuttgarte. Paskutiniais metais buvo Stuttgarto operos dirigentas. Libretto operai "Lokys" parašė Vitalija Bogutaitė. "Lokio" premjera įvyks Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje liepos 1 d. "Ateities" redaktorė Elena Bradūnaitė pateikė kompozitoriui Dariui Lapinskui klausimus, į kuriuos jis čia atsako:

darius

Kas labiausiai Jus palenkė muzikon? Kai čia Amerikoje daug jaunuolių metasi į techniškąsias ir praktiškąsias studijas, įdomu, ar ir Jums nebuvo panašių "pagundų", ar jau visą laiką buvote šimtaprocentiniai už muziką?

Mano gyvenime yra tik pora dalykų, už kuriuos aš esu šimtaprocentiniai nusistatęs, ir muzika yra vienas iš jų.

Kokie būtų Jūsų patarimai mūsų jauniesiems, kurie pas įvairius privačius mokytojus ir net jau gal konservatorijose turi artimą kontaktą su muzikos pasauliu?

Pirmiausia — pažvelgt į save, į savo sugebėjimus, o atradus save, šimtaprocentinį pasitikėjimą savo talentu, visas savo jėgas, laiką ir gyvenimą pašvęsti vien tik tam, nes muzika, kaip ir tikėjimas, reikalauja visiško atsidavimo.

Aš mažai turiu supratimo iš vis gyvenime dalykams "pusė per pusę" ir turėčiau gal apie tai nekalbėti, bet kadangi manęs klausi, tad turiu atsakyti.

Visiems tiems, kurie neturi ar užtenkamai talento ar drąsos, ar pasišventimo muzikai, bet nori, jaučia meilę garsų meno pasauliui, nepatarčiau praleisti perdaug laiko prie pianino, skambinant gamas ar grumiantis su vienu ar kitu sunkiai įkandamu muzikos kūriniu, bet išnaudoti tą laiką nueinant į koncertus, į operos pastatymus, ar, jei tas prieinama, net besiklausant geros muzikos plokštelių.

Kokie maloniausi momentai pasiliko Jūsų atmintyje iš muzikinių studijų jaunystėje?

Žinai, kad mano jaunystė taip toli, tarp dabar ir tada yra tiek daug įvykę, kad man tau šį

klausimą yra taip pat sunku atsakyti, kaip kad ir klausimą, koks buvo mano "pirmos meilės" vardas. Neatsimenu.

Pastaruosius kelerius metus gyvenote Vokietijoje, tad būtų įdomu iš Jūsų išgirsti apie muzikinį Europos jaunimą: kuo jis panašus ir kuo skiriasi nuo Amerikos jaunimo?

Vokietijoje muzikos gyvenimas turi gilias šaknis: teatrų, simfoninių orkestrų daug, sezonai ilgi, salės visuomet pripildytos. Iš jaunimo gali ką nors panašaus išgirsti: "Į šią kino filmą įėjimas perbrangus, už tiek galiu ir į operą nueiti". Be to, yra paplitęs sezoninis bilietų užsisakymas — tas pačias vietas teatre turėjo tėvų tėvai, jos iš tėvų rankų pereina į vaikų. Tas padeda išlaikyti gyvą muzikos, teatrų gyvenimą, suteikia progos daugeliui muzikų išvystyti savo talentus, bet tas, žinoma, dar jokiu būdu nepagimdo talentų. Ir kaip ši talentų stoka yra jaučiama dabartinėje Vokietijoje. Bet kas iš to, jeigu toks kraštas kaip Amerika ir turėtų perteklių talentų, ką mes ir matome iš daugybės Vokietijos teatruose bedainuojančių amerikiečių, jeigu trūksta jiems Amerikoje didesnio masto publikos susidomėjimo muzika.

Mūsuose esate laikomas modernios muzikos šalininku. Sakykite, kada, kur ir kaip muzikos raidoje įvyko lūžis, nuo kurio jau galėtume kalbėti apie moderniosios muzikos gimimą?

Moderni muzika, kaip mes ją šiandien suprantame, buvo gimdoma kiekviename muzikos laikotarpyje, bet buvo ir nustelbiama kitų krypčių, kurios daugiau atitiko tų laikų dvasiai. Šio ir praeito šimtmečio susidūrimas atnešė lūžį. Didžiausiu šio įvykio kaltininku reikia laikyti Wagnerį, kuris išvystė romantinę muziką iki tokios absurdiškos tobulybės, kad po jo sekantiems kompozitoriams su betkokia artistine sąžine neliko jokio kito kelio, kaip visiškas romantinės muzikos sugriovimas. Ir tai įvyko tradiciją gerbiančioje, puoselėjančioje Vienoje; gi tie griovėjai, kuriems Viena iki šių dienų neatleidžia už jų akiplėšiškumą, buvo: Arnold Schoenberg, Alban Berg ir Anton von Webern.

Sakoma, kad mūsų liaudies dainos yra labai senos. Tačiau Jūs, būdamas modernus muzikas, kontakto su jomis nevengiate. Kas jose labiausiai Jus patraukia? Ar nebūtų įmanoma kokias senąsias mūsų sutartines pateikti atatinkamai apipavidalinus, šiandieniniam "gitariškajam" lietuvių jaunimui vietoj amerikietiškųjų "folk songs". Ir ar negalėtumėt Jūs pats šitai padaryti?

Esu ir Bachą girdėjęs skambinamą ant gitaros ir tai labai puikiai, bet tai buvo atliekama A. Segovia, garsaus ispanų gitaristo, kuris visą savo gyvenimą yra pašventęs šiam menui. Aš manau, ir lietuviškos dainos galima būtų pritaikyti šiam instrumentui, bet kam to reikia? Kodėl lietuvių jaunimas turėtų vergiškai sekti laikų madą, diktuojamą jiems ir Amerikos jaunimui labai komerciniai nusiteikusių žmonių; bet kodėl nepabando atrasti ką nors sau artimo lietuviškuose instrumentuose, kurie gali būti labai vykusiai panaudojami mūsų laikų dvasioje. Juk pažvelkime kad ir į jazzą — kai ausiai nusibodo saksafono staugimas, buvo moderniame jazze pradėti tokie švelniai skambantys instrumentai, kaip smuikas ar fleita.

Netrukus Jaunimo Kongrese girdėsime naują Jūsų operą "Lokys". Kokia tai bus opera: klasiškoji, romantiškoji, moderniškoji? Ką joje turėsime priimti kaip naujumą ir ką kaip jos lietuviškąjį pobūdį?

"Lokys" yra mūsų dienų opera. Šalia pagrindinės temos, kurios veiksmas vyksta devynioliktojo amžiaus Lietuvoje, yra paraleliniai vystoma kita tema, vaizduojanti mūsų būtį dabar. Operos sąstate šalia dainininkų, choro ir baleto, yra naudojamas kalbantis vyrų choras, išraiškos šokis ir deklamatorius. Mano muzika visada yra persisunkusi lietuvių liaudies dainų ritmais, motyvais, tik dažnai tenka nusivilti, kad maža publikos dalis bet ką iš viso atpažįsta. Aš manau, kad "Lokio" operoje bent vieną sceną bus galima atpažinti kaip grynai lietuvišką. Tai ketvirtoji — jaunųjų sutikimo dvare scena. Tai bus įdomus parodymas, kiek daug panašumo, gimiringumo turi nesužalotas mūsų folkloras su modernia šių dienų muzika.

Kaip žiūrite į muzikos ateitį atominiame ir astronautiniame amžiuje ir kaip vertinate visokias "elektronines" muzikas bei kitokius naujumus šio garsų meno raidoje?

Kiekvienam kūrybiniam polėkiui, stiliui ar išraiškos būdui yra reikalingas absoliutinis savimi ir savo darbu tikėjimas. Jeigu tas yra, tai aš gerbiu ir respektuoju kiekvieną muzikos kryptį. Tačiau kuo daugiau yra einama į ekstremas, tuo lengviau yra šarlatanams pasislėpti po naujumo skraiste. Saugokitės jų, idant neatsitiktų jums kaip dviem "snobistiškai" nusiteikusiom, bet labai korektiškom poniutėm vienoje meno parodoje, kurios labai grožėjosi ir paveikslų spalvomis ir jų kompozicija, bet nepastebėjo į abstraktizmą linkusiuose paveiksluose baisiai nešvarių situacijų.

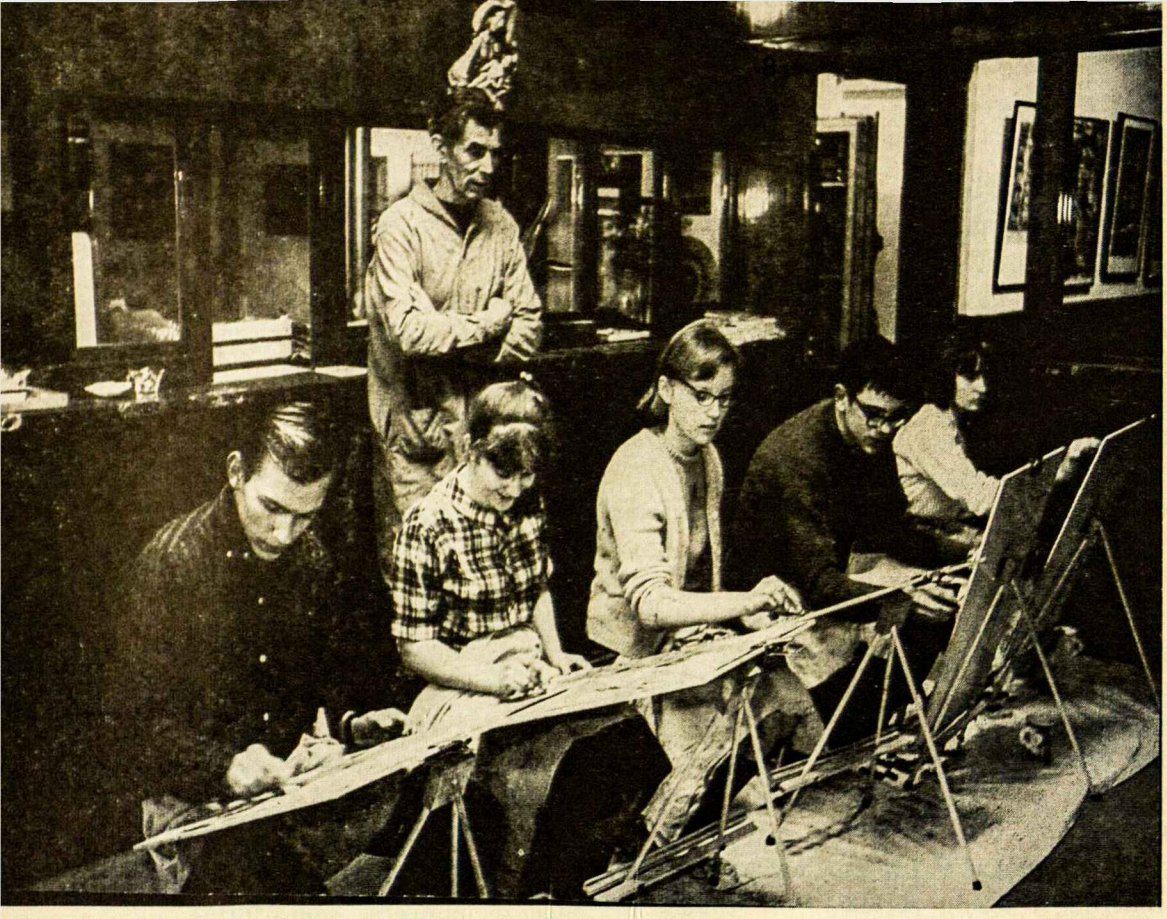

dailininkų dar nepritruks

ELENUTĖ BRADŪNAITĖ

Šių metų pradžioje, tur būt, lietuviškiausioje 69-toje gatvėje, Marquette Parke, buvo naujai įsteigta meno galerija. O šiek tiek vėliau galerijos savininko St. Orento ir dailininkų Viktoro Petravičiaus ir Povilo Kaupo rūpesčiu buvo čia įkurta ir meno mokykla. Mokykloje sudarytos trijų grupių klasės: pirmajai priklauso patys jauniausieji — nuo septynerių iki trylikos metų amžiaus. Antrąją grupę sudarė gimnazistų amžiaus moksleiviai, o trečiąją — suaugusieji. Birželio 11 d. toje pačioje vietoje kaip tik ir buvo suruošta šios mokyklos mokinių pirmoji dailės paroda.

Mūsų smalsumą žadino jauniausių ir jaunųjų darbai. Darbų buvo įvairiausių: grafikos, aliejaus, pastelės ir anglies. Aiškiai buvo matyti kai kurių moksleivių pagirtinas talentas.

Pasitaikius progai, užkalbinau grupę jaunųjų.

— Ar patenkinti, jog lankėte šią mokyklą?

— O taip. Gavau labai gerą supratimą, kas tai yra menas. Dabar žinau, kad joks paveikslas, nors ir modernus, nepasidaro, taip pasakius, "ant baikų".

— Dabar, kai nueinu į meno muziejų ar kur nors kitur, matydama įvairių darbų nuotraukas ir reprodukcijas, galiu pažvelgti į visa tai kritiškai. Taip pat, kai noriu su kuo nors pasiginčyti, jaučiu, jog mano nuomonė jau turi šiokį tokį pagrindą.

— Mane menas visuomet labai žavėjo, tik jis atrodė toks tolimas ir neužčiuopiamas. Maniau, jog vien tikrai labai talentingi menininkai gali drįsti paimti teptuką ar kreidą ir sukurti ką nors nuostabaus. Tačiau šios pamokos mane įtikino, jog nebūtina menu džiaugtis tik "iš tolo". Gal aš niekada nebūsiu garsus menininkas, tačiau išmokau tapyti vien tik savo malonumui. Jei kiti gali rašyti ir savo mintis išreikšti žodžiais ir, tai darydami, būti laimingi, tai kodėl aš to negaliu siekti su dažais ir teptuku.

— Kokia meno technika Jums geriausiai patiko ir kodėl?

— Man geriausiai patiko grafika, nes pirmą kartą susipažinau su šia technika. Mat iki šiol mes jau patys buvome bandę arba bent matę kitus tapant aliejum, piešiant kreida arba anglimi. Bet grafika visados buvo lyg kokia paslaptis. Ir dabar jos supratimas tikrai pradžiugino. Įdomiausia, jog iki paskutinės minutės neaišku, kaip tau pačiam darbas sekasi. Ir darbą pabaigęs, gali tiek pat

juo džiaugtis, kiek ir kiti, nes visi jį išvystate pirmą kartą.

— Geriausiai ir smagiausiai buvo dirbti su anglim. Pradininkams dažniausiai duodama anglis, nes jie lengviausiai galima išgauti įvairius efektus, pvz. šešėlius, formą ir t.t. O paėmus dažus ar kreidas, mums, patiems per daug nepatyrusiems, atsirasdavo nemažai sunkumų, kurie dažnai numušdavo mūsų nuotaiką. Tačiau mūsų smalsumo tai nenustelbdavo.

— Man visos technikos patiko, išskyrus aliejų, nes visiškai darbas nepasisekė.

— **Koks buvo dėstymo metodas? ir ar Jums tai patiko, ar ne? Ką būtų galima pagerinti?**

— Mums dėstė du menininkai. Tačiau, kai grupėje yra dešimtys mokinių, sunku dėstytojams visus aplakstyti ir kiekvienam mokiniui suteikti individualią pagalbą. Būtų gera, jeigu būtų įmanoma turėti mažesnes grupes ir daugiau mokytojų.

— Aš labai pageidaučiau griežčiau nustatytų meno technikos gairių. Aš suprantu, jog mokytojai mums norėjo duoti ko daugiau laisvės darbe save išreikšti. Tačiau, mano nuomone, mums būtų buvę daugiau naudos, jeigu mažiau dėmesio būtų kreipiama į individualumą, o daugiau dar į bendrus meno nuostatus.

— Aš labai patenkinta, kad mums buvo duota proga patiems "pasiterlioti" su įvairiomis meno technikomis. Nors keli bandymai gal ir nekaip pasisekė, tačiau, bedarydami klaidas, geriausiai ir išmokstame.

Tiesą sakant, sunku būtų pasakyti, kuriuo būdu geriausia jaunimo išmokstama: darant klaidas ar vengiant klaidų. Tačiau parodoje iškabinti darbai ir tų darbų nuotraukos šiame "Ateities" numeryje liudija, jog mūsų jaunimas tikrai gana daug išmoko. O šitieji jų pasisakymai tik patvirtina, kad Chicagoje dar netruks nei jaunųjų dailininkų, nei jaunųjų meno kritikų, kurie visuomet buvo ir bus labai reikalingi.

Šis numeris iliustruotas jaunųjų dailininkų darbais: D. Kavaliūno — 128 p., R. Butvilaitės — 130 p., J. Vaznelio — 143 p., G. Marčiulionio — 146 p. Viršuj dail. V. Petravičius su penkiais mokiniais.

trys

●

Leisk man,
padūduot tau dainelę —
ne naują,
ne seną
ji tykiai tykiai
švilpianti,
raudanti
ilgesį maną.

●

Daiktas
stovi — ryškus.
Piršto palytėjimu
sunaikinta jo būtis.
Purvini pirštai
nepasieksit mano
sielos.

●

Ir melsva Nude atsilošė
ant balto fono
už galvos užkėlus rankas.
Jos šypsnio nesimato —
tik kontūrai,
gazelės judesio pilni
ilgai ploni sąnariai,
išbrėžti ryškiai
Matisse.

t.

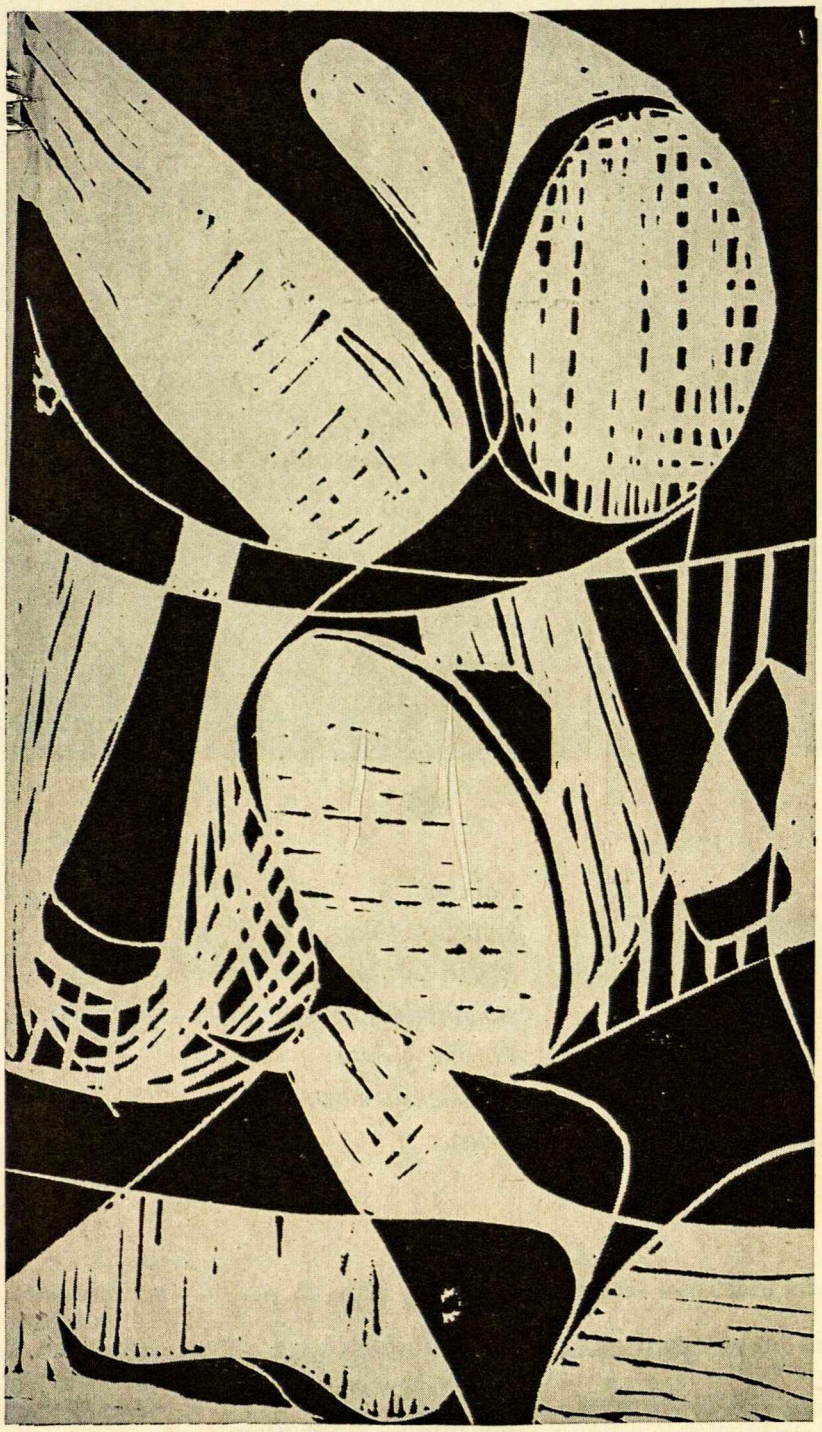

BRAŽYS

KEISTA

Kaip kartais keista man atrodo,
Ir kartais keista jums, turbūt,
Pasaulį stebint, kodėl
Negali žmonės susiprasti
Ir taip gyvent, kaip man
Geriausia būt gyvent atrodo.

NEBAIGTA DAINA

Vėl susirinks šį vakarą manyj
Visi gyvenime patirti įvykiai,
Ir vėl iš naujo aš gyvensiu, ką
Jau gyvenau, bet vėl
Paliks neužbaigtas seansas ir vėl
Paliks, anot poeto, nebaigta daina.

APIE KĄ?

Apie ką mes šiandieną kalbėsim,
Kokius klausimus kelsim, kokias problemas
Spręsim? Ką nutarsim ir ką nubalsuosim?
Tik ramiai, kultūringai.

Šv. Rašto teologija yra tokia nuostabi ir puiki, kad ji ir mums, turintiems ilgą Šv. Rašto pažinimo tradiciją, yra visada kaip naujas atradimas. Trumpai suglaudus, ji yra šitokia. Dievas, kuris yra visagalis pasaulio kūrėjas, apsireiškia žmogui kaip asmuo. Ir jis ne prisiima asmens formą, bet mums pasako, kad savo giliąja prasme jis yra asmuo. Jis myli kaip asmuo. Jis pažįsta kaip asmuo. Jis daro sutartį, kaip asmuo. Toks jis yra santykiuose su Abraomu, toks jis yra santykiuose su Moze, toks jis yra santykiuose su tauta karalių ir pranašų laikais. — Jau pats šios Dievo asmeniškos prigimties atidengimas yra didysis Apreiškimas. Jis daug sako apie Dievą, bet ne mažiau jis moko apie žmogų. Jis sako, kad Dievas nėra vien akla jėga ar dėsnių bei formulių centras. Apie žmogų jis moko, kad nėra žemėje didesnės realybės, kaip asmuo.

Negana to, tas Dievo asmeniškumas, neišsakomu istoriniu realizmu įsijungia žmonijos gyveniman, jam priimant žmogaus prigimtį ir tampant vienu iš mūsų. Šis apsireiškimas yra toks pilnas išvadų ir pasėkų, kad visos žmonijos mąstysenos įvairybės neužtenka jo turiniui išsemti; visų Katalikų Bažnyčios dogmų neužtenka jam aptarti; viso Liuteronų įsigilinimo į tikėjimo paslapties išgyvenimus nepakanka jam išreikšti. Viso kalvinistiško metodingumo organizuoti gyvenimą, kaip atpirktų žmonių visuomenę, nepakanka jam apimti. Dar ateis žmonių, kurie įžvelgs Kristuje tai, ko mes neįžvelgiame ir įgyvendins tai, ko mes neįstengiame įgyvendinti.

Tačiau šiandien ši žavioji tiesa, atrodo, yra patekusi krizėn. Mes nesugebame jos išgyventi visu šviežumu ir visu naujumu. Šį reiškinį gyvai pajuto kaikurie protestantai teologai ir išėjo su paradoksišku, visus sukrečiančiu teigimu, kad Dievas yra miręs. Mes čia negalime leistis į šios teologijos apžvelgimą, tačiau galime atkreipti dėmesį į šį pareiškimą, kaip į simbolinį perspėjimą tiek katalikams, tiek protestantams. Jis yra tarsi raudona šviesa, pasirodžiusi kelyje, kuri sustabdo tolimesnį mūsų važiavimą. Ji gali reikšti daug dalykų, skirtingų protestantams ir katalikams, tačiau ir vieniems ir kitiems ji yra perspėjimas, skatinantis susimąstyti, ar mes turime pakankamą ryšį su asmeniniu Dievu (nes mirti gali tik asmuo), kurio rašytinis dokumentas yra Šv. Raštas.

Gal būt mums katalikams šis perspėjimas sako, kad mes nesijaustume perdaug saugūs savo organizacinėje ir dogminėje sąrangoje ir prisimintume, kad žmogus, be savo paties asmeninio apsisprendimo išganytas būti negali. Protestantams šis perspėjimas gal būt gali priminti, koki painūs ir kartais net apgaulingi gali būti asmeniniai apsisprendimai, ir kad "krikščionybė turi turinį ir labai specifinį turinį. Ji sako šį tą apie Dievą, žmogų ir pasaulį. Ji kelia tiesos reikalavimus. Dėl to nei vienas krikščionybės negali formuoti vien 'savo paties nuožiūra' „. (Daniel Callahan, Commonweal, 1966 April, 1, 54 psl.)

Norint naudotis Šv. Rašto palaima reikia daug dėmesio kreipti istoriniam metodui. Šv. Raštas yra tapsmo knyga. Jis yra liudininkas Dievo ir žmogaus santykių atstatymo įvairiais, vienas po kito einančiais, laiko tarpsniais. Vienas kuris istorinis tarpsnis, atskirai paimtas, gali būti nesuprantamas, ar klaidingai suprastas. Dėl to teisingai sako kažkuris Šv. Rašto tyrinėtojas: jei nesupratai kurios Šv. Rašto vietos, nedaryk tuoj savo sprendimo, bet skaityk toliau.

Tačiau ir visą Šv. Raštą perskaičius ir tai padarius keletą kartų, pasilieka daug neaiškumų. Jie yra dėl daugelio priežasčių. Kalbant apie istorinį Šv. Rašto pobūdį dera iškelti vieną iš jų, būtent, kad žmonijos išganymo vyksmas dar nėra baigtas. Kai jis žmonijoje tęsis toliau, gal būt paaiškės ir tos Šv. Rašto vietos, kurios šiandien mums yra nesuprantamos.

Kad Šv. Raštas laikui bėgant vis labiau ir labiau mums atsidengia, tai mes turime progos išgyventi ypač mūsų laikais. Kaip gal būt girdėjote, anglosaksiškame pasaulyje šiuo metu leidžiamas naujas Šv. Rašto vertimas sutelktinėmis katalikų, protestantų ir žydų pastangomis. Tai atlieka Anchor leidykla. Vienas iš šio leidinio redaktorių yra pareiškęs, kad per paskutinius 50 metų mes apie Šv. Raštą esame sužinoję daugiau, negu per visus 2000 metų prieš tai. Kodėl taip atsitiko? Tai įvyko dėl to, kad moderniški archeologijos ir proistorijos metodai mums atidengė visą eilę kultūrų, kaip Hititai, Ugaritai, Mari ir kitos, iš kurių mes sužinojome daug dalykų apie Mozės ir Abraomo laikus ir šių asmenų veikimo pobūdis mums pasidarė daug suprantamesnis. Taip pat paskutiniai Qumran rankraščių atradimai duoda daug šviesos pažinti tam labai reikšmingam laikotarpiui, kuriuo yra Kristaus laikai.

Šv. Rašto tyrinėtojas, vistiek ar jis būtų protestantas ar katalikas, šiandien nebijo jokių naujų atradimų. Nauji istoriniai daviniai tik kitu atžvilgiu nušviečia biblinius faktus, o kartais juos tiesiog raidiškai patvirtina. Šiuo atžvilgiu yra pažymėtina vokiečio, manau protestanto knyga, išleista 1955 m. "Und die Bibel hat doch recht" (Vis dėlto Šv. Raštas yra teisus) Leck/Schles-

VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

gyvasis Dievo žodis

wig. Šios knygos autorius iškelia daug modernios archeologijos faktų, kurie patvirtina Šv. Rašto aprašymus. Tik tie sąryšiai ne visada yra pateikiami plačiajai visuomenei.

Šv. Raštas antropologiniu požiūriu

Nors Šv. Raštas yra Dievo knyga, bet jis yra ir žmogaus knyga. Ji yra parašyta žmogaus ir apie žmogų, nors ir Dievo įkvėpimu. Žmogus čia yra atvaizduotas su visais savo linkimais, su savo aistromis, nuodėmėmis, bet kartu ir su savo aukščiausiu sugebėjimu išgirsti Dievo žodį, jo klausytis dienos triukšme ir kovoti už ištikimybę Dievo žodžiui iš kartos į kartą. Nėra pasaulyje kitos literatūros, kurioje žmogus būtų taip vispusiškai žmogiškas, kaip Šv. Rašte.

Šv. Raštas nėra knyga atitraukta nuo žemės. Tai nėra filosofinių meditacijų ar meniškų svajonių knyga (nors ir tų dalykų čia yra). Šiandien kultūros istorikams yra aišku, kad buvo tautų, kurios buvo dvasingesnės už senovės žydus. Buvo kultūrų, kurios turėjo labiau išplėtotą pomirtinio žmogaus gyvenimo supratimą, negu tos gentys, iš kurių buvo kilęs Abraomas. Tačiau šią, o ne kitą kultūrą Dievas pasirinko savo santykių su žmonija atstatymo uždaviniui.

Kodėl jis tai padarė? Žinoma, ne mūsų protui yra nustatinėti Dievo veikimo priežastis. Tačiau ir mes turime teisę galvoti, kaip išmanome. Čia galima iškelti dvi priežastis. Viena, kad Abraomo gentys (tai buvo kultūringos gyvulių augintojų gentys), kaip šiandien yra etnologų nustatyta, buvo išlaikiusios mažiau iškreiptą Dievo sąvoką už kitas gentis. Ir antra, kad iš jų susikūrusi žydų tauta bent kaip vėliau ji pasirodė savo kultūrinėje raidoje, turėjo labai stiprią šios tikrovės sąmonę. Tai nebuvo nerealių žmonių tauta. Jai šio gyvenimo vertybės buvo tikros vertybės. Ir dėl šių vertybių pajautimo ne kartą ji buvo linkusi užmiršti savo dialogą su Dievu. Tai buvo žmonės linkę kalbėti, linkę užsiimti muzika (jų muzikinis palinkimas yra paliudytas nuo Egipto Juozapo laikų), o jų sugebėjimas vertinti žemiškas gėrybes yra išlikęs iki šiai dienai.

Taigi, Šv. Rašto niekas nekaltina nesiskaitymu su žmogumi ir konkrečiomis jo gyvenimo apraiškomis. Literatūrinis Šv. Rašto žmogaus palinkimas yra paliudytas pačios Šv. Rašto sukūrimo. Šv. Raštas yra tam tikro atrinkimo padaras. Ta visuomenė, iš kurios yra kilęs Šv. Raštas, turėjo gyvą ir plačią religinę raštiją. Ir iš šios raštijos buvo atrinkta tai, kas buvo laikoma parašyta Dievo įkvėpimu ir kas reikėjo išsaugoti kitoms kartoms.

Kai šiandien kalbama apie antropologinį momentą religijos istorijoje, dažnai jį pristatoma, kaip nusikaltimą religijai. Antropologiškumu paprastai suprantama ne tik Dievo sužmoginimas, bet ir žmogaus sudievinimas. Iš tikrųjų, religijų istorija šiandien iškelia, kad politeizmas arba daugelio dievų sistema, atsirado didele dalimi iš to, kad tautų didvyriai ar genčių protėviai buvo sudievinti. Tai liudija visų didžiųjų politeistinių religijų, kaip Graikijos, Egipto ir Babilonijos analizė. Prie jų kai kas nori prijungti ir žemaičių religiją. (pal. H. Useners, Goetternamen; cit. iš Encycl. of Rel. and Ethics, II tomas, 32 psl.; taip pat pal. Edm. Veckenstedt, Die Myten, Sagen und Legenden der Zemaiten, 1883.)

Turint prieš akis žmonijos palinkimą Dievą nudievinti ir žmogų sudievinti, verta šiuo atžvilgiu patikrinti Senojo Testamento religiją. Ta religija, kuri turi labiausiai asmeniską, t. y. į žmogų panašią Dievo sąvoką, jokio žmogaus nepadarė Dievu. Šiuo atžvilgiu yra įdomus Lietuvos žydo ir garsaus JAV renesanso meno žinovo Bernard Berenson žodis. Jis yra labai gerai supratęs tą žydų tautos bruožą, kad ji savo ilgoje istorijoje nėra nieko sudievinusi, nei Mozės, nei Dovydo, nei Jozuės, net nei Elijo. Kai žydas buvo Babilonijos nelaisvės metu pastatytas pasirinkti: duoti kam nors dievišką garbę ar mirti, jis rinkosi mirtį. Dėl to, pasak Berensono, protingieji romėnai išsyk atleido žudus nuo imperatoriaus garbinimo, nuo ko nebuvo atleisti jokie kiti imperijos gyventojai. Berensonas priėmė katalikybę. (Rumor and Reflection, jo dienoraštis, išleistas po mirties 1952 m., žiūr. 316-17 psl.)

Ta religija, kuri liudija niekada nuostabos nenustojantį faktą, kad Dievas tapo žmogumi ir kad jis yra kelyje persunkti visą žmogiškąjį gyvenimą, iš Dievo sąvokos neprarado nei vieno jo orumo bruožo: nei jo visagalybės nei jo visuotinio priežastingumo. Šiuo keliu galima eiti ir toliau. Galima tęsti tą Dievo ir žmogaus są-

veiklą, kurioje Dievas tampa žmogumi, neprarasdamas savo dievystės, kurioje žmogiškasis gyvenimas darosi dieviškas, neprarasdamas nieko iš savo autentiško žmogiškumo.

Kaip skleisti Šv. Raštą moderniam žmogui?

Šv. Raštas yra knyga, taigi yra raštas. Raštas yra žmogaus išrasta susižinojimo priemonė. Žmogus jį išrado tam, kad galėtų susižinoti su tuo asmeniu, kuris betarpiškai nėra pasiekiamas, kuris gyvena toli, arba gyveno kitais laikais.

Apie Šv. Raštą mes sakome, kad ji yra Dievo knyga. Tame pasakyme yra labai daug prasmės. Nors ji yra parašyta žmogaus, bet Dievui įkvėpiant. Dėl to Bažnyčia pirminiu Šv. Rašto autorium laiko Dievą.

Kai mes visų pirma sugretiname šias dvi mintis: raštą, kuris yra žmogaus išradimas, ir Dievą, kuris naudojasi šiuo žmogaus išradimu, kad pilniau žmonijai apsireikštų, mes gauname labai krikščionišką įspūdį. Kodėl mes sakome: krikščionišką įspūdį? Dėl to, kad būdingiausias krikščionijos reiškinys yra Dievo Žodžio, kuriuo yra Kristus, įsijungimas žmonių tarpan. Šv. Rašte mes turime taip pat Dievo Žodį, tik priėmusį ne žmogaus kūną, bet jo kultūrinį kūną, raštiją. Dėl to Šv. Rašte mes turime visų pirma savotišką žmogaus kultūrinių pastangų įvertinimą iš Dievo pusės. Dievas naudojasi šiuo žmogaus išradimu, kaip savo apsireiškimo priemone.

Gali kilti klausimas, ar Dievas tokiu būdu žmogiškąjam raštui nesuteikia per daug garbės. Ir ar jis negali veikti žmogų labiau betarpišku būdu, be šios žmogiškos kultūrinės priemonės? — Toks klausimas, gal būt turėtų pagrindo, jeigu Dievas nebūtų įsijungęs žmonijon labiau betarpišku būdu; jeigu jis nebūtų tapęs žmogumi, gyvenęs tarp mūsų ir mus visus pašventęs savo mistinio Kūno nariais. Tačiau, kai jis tai yra padaręs, tai nėra nuostabu, kad ir mūsų išrasta rašto priemone jis naudojasi, kaip savo ir jo pagalba atidengia mums gilią ir įdomią Dievo ir žmogaus santykių perspektyvą.

Šv. Raštas, būdamas, jei taip galima išsireikšti, toks įdomus Dievo ir žmogaus kultūrinio kooperavimo paminklas, ne tik domina, bet ir jaudina žmogų. Šv. Rašto studijos eina ne nuo šiandien. Įvairiais metodais ir labai įvairiomis nuotaikomis žmogus eina į šį uždavinį. Praeito šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje prie Šv. Rašto tiek protestantų tiek katalikų buvo daug dirbta lingvistiniu metodu. Kiekvienas Šv. Rašto žodis buvo apčiupinėtas iš visų pusių. Ne mažai šviesos buvo atskleista. Tačiau toli gražu ne viskas buvo išaiškinta. Ne retai tie lingvistiniai komentarai darėsi sunkiau suprantami, negu Šv. Raštas.

Yra ir kitas, daug paprastesnis priėjimas prie Šv. Rašto. Tai yra atsiversti Šv. Rašto puslapį ir leisti jo mintims veikti mane, kaip gyvam Dievo Žodžiui betarpiškai skiriamam man šią dieną ir šią valandą. Daug šio metodo šalininkų yra protestantiškos visuomenės tarpe. Iš modernių katalikų, kurie kultyvuoja šitokį Šv. Rašto skaitymo metodą, galima paminėti rašytoją Paul Claudel. Jam Šv. Raštas yra pats būties principas, kalbąs mums. Šv. Raštas yra kažkas gyvo (173 psl.). Jis duoda atsakymus į gyvybinius mūsų dienos klausimus. Jis pats kelia mums įvairius klausimus, laukdamas mūsų asmeniško atsakymo. (172 psl.) Claudelis net skandalinguose Šv. Rašto epizoduose randa daug šviesos. Cituodamas 2 šimtmečio rašytojo Origeno žodžius jis rašo: "Tikėkite, ir jūs didelės ir šventos naudos rasite net iš tariamų papiktinimų". (177 psl. Paul Claudel, Accompagnements, Galimard ed. 1949 m.)

Šis metodas yra geras, bet ne kiekvienam prieinamas. Jam reikia daug tikėjimo. Atrodo, kad jį užgiria ir Vatikano II santarybos konstitucija apie dieviškąjį apreiškimą: "reikia prisiminti, kad maldą turi lydėti Šv. Rašto skaitymas, kad Dievas ir žmogus kalbėtų abu; nes 'mes jam kalbame, kai meldžiamės; mes jo klausome, kai skaitome dieviškuosius sakymus' (Šv. Ambrozius, Apie kunigų pareigas)" (Konst. apie diev. apreiškimą 26 nr.)

Kai su mažesniu tikėjimu arba sensacijų ieškodamas skaitytojas šitaip vartys Šv. Raštą, jis tos religinės paguodos neras.

Šv. Raštas net tikinčiam žmogui nėra lengvai nugalimas uždavinys. Tiesa, yra jame krištolinio paprastumo epizodų, kurie mūsų širdin susigeria, kaip gaivinantis vanduo. Tačiau visumoje paėmus, tik Šv. Rašto Dievo samprata tiek jo žmogaus samprata nėra lengvai aprėpiami dalykai. Jei norite, Šv. Rašto Dievas dažnai mums atrodo perdaug paprastas ir geras, bet iš kitos pusės, ne retai jis mums atrodo per griežtas ir net žiaurus. Arba paimkime Šv. Rašto žmogų, jis mums ne kartą atrodo perdidelis lengvatikys, bet iš kitos pusės, mes piktinamės jo neištikimybe Dievui ir jo nusikaltimų grubumu.

Kai šiuos dalykus reikia suderinti pamaldžiam Šv. Rašto skaitytojui, jis ne kartą pasijunta beviltiškoje būklėje. Ką tada reikia daryti? Šiais laikais yra iškilę visa eilė naujų metodų pagelbėti mums šiame reikale. Ypač plačiai pagarsėjęs yra vadinamas literatūrinių formų metodas. Jis kelia mintį, kad Šv. Rašto autorius yra ne tik Dievas, bet ir žmogus. Ir žmogus kitaip rašo poeziją, kitaip moralinį veikalą ir kitaip istorinį veikalą. Ir mes kai skaitome šiandien romaną, ar filosofinę knygą ar pilną ironijos veikalą, į kiekvieną iš jų žiūrime visai kitu požiūriu. Tačiau mes nemanome, kad ir grožinis veikalas yra tuščias ir nieko mums nesako. Tik kitokiu metodu mes prieiname prie jo skelbiamos tiesos. Panašiai ir Šv. Raštas yra išlaikęs įvairiausių praėjusių šimtmečių išraiškos formų. Ir mums pasilieka ne visada lengvas uždavinys išsiaiškinti, ką šia rašinio forma autorius iš tikrųjų norėjo pasakyti ir ką jo betarpiškas skaitytojas tuo pasakymu suprato.

Kitas mokslinis metodas, kuris siūlosi mums padėti skaityti Šv. Raštą, yra istorinis galvojimas. Labai svarbu yra atkreipti dėmesį į tai kokioje istorinėje situacijoje stovi Dievas, žmogiškasis Šv. Rašto autorius, jo aprašomasis asmuo ir tas asmuo, kuriam betarpiškai tas raštas yra skiriamas. Šių keturių veiksnių įvairybė gali būti labai didelė. Į jas atsižvelgiant būtų galima rasti priemonę suprasti, kodėl kiekvienas iš jų pasielgė taip, o ne kitaip. Mes negalime čia leistis į Šv. Rašto aiškinimą. Atkreipkime tik pavyzdžiui dėmesį į tai, kad žmogus niekada nepasielgs taikos metu taip, kaip jis pasielgia kovos metu, būdamas viską naikinančio priešo akivaizdoje. Taip ir Dievas jam yra ne tiek visos žmonijos tėvas, kiek betarpiškos grėsmės naikintojas ir jo priešo baudėjas. Tam pavyzdžių galėtume rasti netolimoje mūsų pačių tautos istorijoje ir dabartinėse kovose.

Daug Šv. Rašto supratimas priklauso nuo to, kaip toli nuo aprašomojo reiškinio stovi pats žmogiškasis Šv.

Rašto autorius. Jei jis prie įvykio stovi labai arti, jis ne kartą visos jo istorinės reikšmės nesupranta, tačiau jis žino jo smulkmenas. Jei jis nuo jo stovi toli, jis geriau supranta jo kultūriškai istorinę reikšmę, tačiau patys konkretūs įvykio bruožai pas jį nėra toki ryškūs. Paimkime pavyzdį iš mūsų istoriografijos.

Tokio skirtingo priėjimo pavyzdžiu Senajame Testamente galėtų būti dievo Baalio pranašo Balaamo įvertinimas. Ankstesni autoriai iškelia jo liudijimą, kad ir nenoromis už Dievo tautą, kai tuo tarpu vėlesni autoriai daug dėmesio kreipė į tai, kad jis buvo paperkamas žmogus ir jo blogu pavyzdžiu pasinaudodami mokė tautą atsparumo papirkimo pagundai.

Tačiau pagrindinis dalykas, į kurį atkreipia dėmesį šio istorinio metodo šalininkai, kad Šv. Rašto Dievas yra konkrečios situacijos Dievas. Jis yra besitęsianti realybė. Jis yra aktyvus kiekvienos dramos dalyvis. Kai tuo tarpu stabmeldiškieji dievai neturi istorijos. "Baalis valdo savo karalystę be rūpesčio ir be istorijos", sako Jokūbas Guillet. "Vieninteliai įvykiai, kurie gaivina vadinamas prigimties dievybes, yra nesikeičianti metų laikų slinktis". Ant jų rymo Adonio ir Ozyrio mitai. (210 psl. Themes of the Bible).

ŠIS STRAIPSNIS YRA PASKAITA, SKAITYTA EVANGELIKŲ IR KATALIKŲ ŠVENTOJO RAŠTO VAKARE CHICAGOS JAUNIMO CENTRE 1966.VI.4.

Sekančiame numeryje kun. prof. Algirdo Jurėno paskaita

šventasis raštas ir modernusis žmogus

Žiemoj pavasaris nelauktas!
o gal sugrįžo tai ruduo?
Nesvarbu,
Tik kodėl ežero ledas taip braška
taip aiži neramumu?

Kodėl sielojasi medžiai,
pirštais ilgais į dangų siekdami,
lyg kažką nujausdami.

Vakar nakties rūke nepastebėta,
ežere atsiranda sala,
lyg tai laivelis pilkas,
atplaukęs iš nežinios...

Iš kurgi gulbė balta ir ančių būrys
beplūkauja ežero vidury...

Atūžė vėjas, triukšmingai, staiga,
ir lūžta jėga jo ties krantu,
kur lūkauja, lūkauja,
kažin kas, nežinia...

Ir staiga, ryte
šilto miego ramume,
lūžta tyla verksmu —
mūsų draugo nėra!
aiman, aiman, mano Dieve,
mūsų draugo nėra...

Išplaukė jis į dausas...
su pilku mažu laiveliu...
gulbės baltos lydimu...
ir liko tik antys ant kranto klegėt
ir vėjas siautėt,
kai ežeras vėliai užšals.

antanui

Jie klausėsi pasakų iš pasakų šalies
už miškų ir marių baltųjų.
Jie vaikščiojo didmiesčio gatvėmis,
laukdami dienos kada žvaigždė kris:

ir seneliai laukė
ir prezidentai buvę ir generolai
ir meldėsi moterys verkdamos
ir kūdikiai žiūrėjo išplėtę akis
kas bus!
ir vaikai klausinėjo
kas bus?
ir anie atsakė,
žemė sudrebės
kai kris žvaigždė,
kas buvo anksčiau
tas grįš — tas bus
ir jie laukė ir laukė ir laukė.

Numirė seneliai viduržiemio sausroj —
o vaikų laukimas ištirpo pavasario lietuje.
O tie perjauni —
nebučiavę žemės kitados —
išėjo iš didmiesčio kvartalų,
į svetimus, neregėtus laukus,
pamatyt kaip žemė atrodo,
pajausti molį po kojom:

ir atrado jie ne tik žemę
bet ir vėją delnuose,
naują vėl vėją delnuose,
kuris nupūtė laukimą,
(ilgesį nesavą),
ir šešėlis šešėlio
ir aidas aido
išsisklaidė prerijų platumoje.

Jie išmoko valgyt kukurūzus
ir baltą duoną:
nes reikėjo valgyt ir gyvent,
kolei žvaigždė nukris,
saulė šildys ir lietus lis
ir vėjas linksmins rankų delnus.

Žemė derlinga,
sodrus juodumas šaukiasi sėklos
ir artojų vaikai
ją apvaisins
nenoromis,
nesupratę derliaus
žemėj nesavoj.

tremtiniai **t.**

protestanto požiūriu

veda EUGENIUS GERULIS

Kun. Povilo Dilio įžanginis žodis Šventojo Rašto vakare (1966.VI.4. Chicagos Jaunimo Centre)

Gerbiamieji, mieli broliai ir seserys! Jau labai seniai, dar penki šimtai metų prieš Kristaus gimimą, graikų filosofas Heraklitas pastebėjo, kad pasaulis visą laiką keičiasi: tas filosofas savo žodžiais "Panta rei" praktiškai nupiešė tikrojo pasaulio veidą.

Tikrai, jeigu paimsime, pavyzdžiui tik mūsų išeivijos laikotarpį, tuos palygint trumpus dvidešimt metų — kokie milžiniški pakeitimai įvyko kiekvienoje srityje. Mums sunku pasaulį atpažinti. Keičiasi taip pat ir mūsų dvasinio gyvenimo atmosfera. Mūsų šiandieninis vakaras yra tam klasiškas pavyzdys. Ar būtų buvę įmanoma mums lietuviams, katalikams ir evangelikams, dar prieš porą metų sueiti ir kartu broliškoje krikščioniškoje dvasioje svarstyti religinius klausimus? Mes visi gerai prisimename taip vadinamą polemikos laikotarpį, kada kiekvienas tikėjimas ieškojo būdų arba spaudoje, arba kur kitur prikišti ką nors kitam krikščioniškam tikėjimui.

Ačiū Dievui, kad ekumeniškas sąjūdis jau virš 50 metų primena mums: visi esame krikščionys, visi privalome eiti Mokytojo Jėzaus Kristaus pėdomis! Tas sąjūdis ypatingai paskutiniais metais, kada ir Romos Katalikų Bažnyčia aktyviai jame dalyvauja, įnešė į žmonių galvoseną didelį istorišką pakeitimą: "Bandykite eiti ne polemikos, bet pokalbių keliu, galbūt tada geriau patarnausite artimui".

Tuo būdu mes visi religiniai tikrai esame pastatyti prieš naują tikrovę Todėl ir atsirado lietuvių tarpe čia išeivijoje būrelis žmonių, kuriems rūpi tuos ekumeniškus šūkius įkūnyti praktiškame gyvenime. Savo Bažnyčių neįgalintas, privačiai, tas būrelis suėjo tris kartus ekumeninių klausimų mūsų tarpe studijuoti. Kiekviena grupė, katalikiška ar evangelikiška atnešė savo dvasinę pasaulėžiūrą ir nusistatymą. Ko mes siekiame? Mes trokštame visų pirma religiniai geriau save pažinti, nes stengiamės į kito tikėjimo liudijimą apie amžinas tiesas įsigilinti, nes norime patirti, kokį dvasinį turtą mūsų kito tikėjimo broliai ir seserys rado Šventajame Rašte. Mes esame tos nuomonės, kad jau pribrendo laikas tyrinėti ne tik kaip mano Bažnyčia supranta Jėzaus Kristaus mokslą, bet ką apie jį kalba kitos krikščioniškos Bažnyčios. Tikime tuo būdu abipusiškai dvasiniai praturtėti. Mums visiems reikalinga Dievo Dvasia, kaip rašo apaštalas Povilas. Todėl mūsų būrelis visų pirma atkreipė savo dėmesį į mūsų krikščioniško tikėjimo šaltinį, į Šventąjį Raštą.

Du paskaitininkai kalbės apie Šventąjį Raštą ir modernųjį žmogų. Pirmas, tai kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC iš Chicagos, Chicagos marijonų namo viršininkas, lietuvių visuomenei žinomas iš religinių straipsnių "Drauge". Kun. Bagdanavičius yra taip pat knygos apie Jono Apreiškimą — Apokalipsę autorius. Antras, tai prof. Algirdas Jurėnas iš Macon, Georgia. Prof. Jurėnas dėsto Senąjį ir Naująjį Testamentą Mercer University. Jis yra žinomas kaip Šventojo Rašto į dabartinę lietuvių kalbą vertėjas. Naujas Testamentas yra išleistas, Senas bus atspausdintas ateityje.

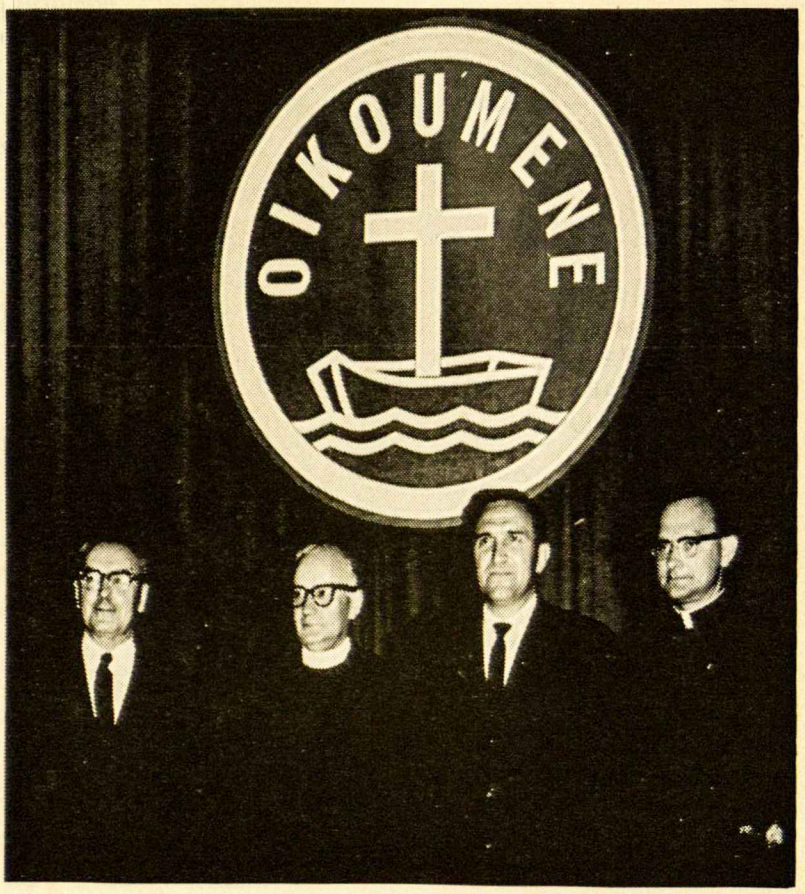

Birželio 4 d. Jaunimo Centre įvykusio evangelikų ir katalikų Šventojo Rašto studijų vakaro kalbėtojai (iš k. į d.): kun. Povilas Dilys, pravedęs vakarą, kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, ir prof. kun. Algirdas Jurėnas, skaitę paskaitas, ir kun. Kęstutis Trimakas, SJ, atidaręs vakarą. Nuotraukos M. Nagio.

DARIAUS LAPINSKO OPERA

lokys

LIBRETTO
VITALIJA BOGUTAITĖ

"Ateities" skaitytojams darome staigmeną: šiame numeryje ištisai spausdiname naujosios operos libretto. Tikimės, kad tai padarys operos premjerą dar malonesnę klausytojui. Libretto išeities taškas yra Prosper Merimee novelė "Lokys". Vitalija Bogutaitė yra artima "Ateičiai" — jos eilėraščiai mieli svečiai žurnalo puslapiuose, jos pirmąjį poezijos rinkinį "Veidrodis jūros dugne" atspausdino "Ateities" leidykla. Šią žiemą pasirodys antrasis Vitalijos Bogutaitės eilėraščių rinkinys. Autorės ir skaitytojų atsiprašome už neįkvėptą teksto sulaužymą — labai skubėjome numerį išleisti prieš Jaunimo Kongresą, gi libretto tekstą teko spaustuvei atiduoti paskutinę sekundę.

prologas

Daktaras
Dar man negimus
žmogus ir medžiai buvo padalinti,
todėl aš taip suaugau su žeme,
todėl dabar sunku nuo jos atskilti.
Žmogus, kaip miško medžiai —
šakos ir šaknys.
Vienos kitas maitina.
Vienos kitas naikina.

Dar man negimus visa buvo padalinta,
todėl dažnai aš sėdžiu ir skaičiuoju
saulės patekėjimus ir nusileidimus.

Jeigu šiandieną sau kalbėčiau
apie žvaigždžių gražumą mėnesienoj —
meluočiau,
nes nei žvaigždžių, nei mėnesienos
nepažįstu.
Šiandieną sau kalbėsiu apie padalintą medį
ir nemeluosiu.
Kalbėsiu apie liūdesį ir skausmą
ir nemeluosiu.

Kodėl dėl jos aš kankinuosi?
Ar tiktai mane vieną
plėšo padalinimo kančia?

Lokys! (prisimena, etc.)

Ak, taip ir Lokio žmonės kenčia.
Dalia, Raudondvario grafaitė,
paskendus pasakų pasauly,
negrįžta niekados į žemę.
Ji supas medžių šakose, lyg vėjas.
Nežino ji šaknų.
Nežino ji tamsios savo kilmės.
Nepamena, kaip jos tėvai,
pikti Raudondvario kaimynai,
išvarė lokio iškankintą dvaro ponią
ir sūnų išsiuntė į tolimus kraštus,
kad nepažintų savo motinos
ir nesugrįžtų savo žemėn.
Meškys, karuose pagarsėjęs grafas,
kankinasi, kaip padalintas medis,
sukaustytas šakų narve.
Jis nepažįsta savo motinos,
nežino, kad sugrįžta savo žemėn.

Dalia, Raudondvario grafaitė.
Ar pasakų sapnai, tai laimė?

I scena

Dalia
Oi, dalia mano, Dalios daluže,
kur tu manę nuvesi?

Tu mane atvedei į šią vaikystės girią
kur rytmečio daina dar nepabudo,
kur sotūs paukščiai snaudžia šakose
ir medžiai dega spinduliuos.
Cia žaidžia stirna su vilku, abu ramiai kaip broliai.
O ten barsukas ir lūšys kažką viens kitam porina.
Laukinės antys, žąsys ir gandrai kartu skrajoja, nardo.
O ten pakrūmėj tauras ir šernai tariasi dėl vietos vardo.
Ar tai tiesa ar tik vaikystės sapnas?
Ar aš kada surasiu šią svajonių šalį?

Oi, dalia mano, Dalios dalu...

Grafas
Dalia, koks gražus vardas!

Dalia
Kas Tu? Tavęs aš nepažįstu. Ko ieškai mano šalyje?

Grafas
Keliauju į Raudondvarį. Buvau miške paklydęs,
iki šią dainą išgirdau...
"Oi, dalia mano, Dalios daluže, kur tu mane..."
Bet dovanok, Tave aš sutrukdžiau.
Sek pasaką toliau, gal man padės atrasti kelią.

Dalia
Šalie, šalie, tu mano pasakų šalie,
taikos, ramybės žeme.
Į ją tik įžengia poetai ir raganiai.
Lokys ten karaliauja.
Protingai valdo šalį.
Kai atsiranda ten plėšrių žvėrių,
jiems yra keliama byla
ir nuteistieji tremiami žmonių pasaulin.

Oi, dalia mano, Dalios daluže,
kur tu mane nuvesi?
Ar nulydėsi į tąją girią,
kur lokys karaliauja?

Medeinė
Lokio nėra! Karalius miręs. Jiems reikia karaliaus.

Grafas
Dalia!

Medeinė
(Bando grafą sulaikyti) Palauk. Lokio nėra! Jiems reikia karaliaus. Jiems reikia karaliaus!

Grafas
Ko stūgauji, ko kliedi? Ką tu sakai? Nesuprantu.
Paleisk, paleisk mane. Man reikia keliauti į
Raudondvarį.

Dalia!

(Miškiniai įeina ir bando Grafą sulaikyti)

Medeinė
Leiskit, leiskit jam eiti.
Jis vėl sugrįš pas mus.
Sūnau, sugrįši vėl pas savo motiną.

Miškiniai
Mums reikia karaliaus.

Medeinė
Jie atėmė man sūnų, bet jisai sugrįš...

Miškiniai
Mums reikia karaliaus.

Medeinė
Tuomet, kai mes medžiojom, lokys mane pagavo
ir nutempė į savo olą.

Miškiniai
Lokys miręs, mums reikia karaliaus.

Medeinė
Surado jie mane, bet per vėlai.

Miškiniai
Mes žūsime be lokio. Mums reikia karaliaus.
Mums reikia karaliaus.

Medeinė
Jie atėmė man sūnų.
Jie atėmė mūs žemę...
ir viską, ką mylėjau, jie atėmė —
išvarė iš namų —

Miškiniai
Mes žūsime be lokio, mums reikia karaliaus.

Medeinė
Šaukiuosi keršto.
Šaukiuosi keršto!
Sūnau, išgirsk mane.
Sūnau, išgirsk motinos šauksmą.

Miškiniai
Mes žūstame be lokio.
Mums reikia karaliaus.
Lokys miręs.
Mums reikia karaliaus.
Vienas kitą suėsim.
Vienas kitą sudraskysim.
Mes žūsim be lokio.
Mums reikia karaliaus.

Daktaras
Nesuprantu, kodėl jie jieško laimės?
Ar laimė gali išvaduoti?
Ne, ne!
Jie nesupranta,
kad gyvenimas nėra vien tik sapnai
ir džiaugsmas nėra vien nepažinimas.
Kodėl per tiek daug metų
jiems niekas nepasakė,
kad esam padalinti ir paženklinti,
kad turime priimt likimą.

Ar tai tiesa?
Gal laimė juos atves į pažinimo žemę
ir išvaduos iš pasakų, svajonių?
Ne, ne!
Juk taip nėra.
Mes esam padalinti ir paženklinti.
Likimas, lyg medžių šešėliai,
lyg Medeinės kerštas,
seka ir seka...

II scena

Dalia
Oi, dalia mano, Dalios dalu-u-u-že,
kur tu mane nuve-e-e-e-si?

Danyla
Šiandien tokia laiminga.
Kas nutiko?
Visas Raudondvaris plyšta
nuo džiaugsmo ir dainos.

Dalia
Ar nulydėsi?...

Danyla
Dalia...

Dalia
...į tąją girią...

Danyla
Dalia...

Dalia
...kur...

Danyla
Dalia...

Dalia
Dalia, koks žavus vardas.

Danyla
Atsipeikėk, pabusk.
Šiandien aš laukiau brangaus svečio.
Numesk šį girios rūbą
ir persirengus, puošni grįžk,
kaip prideda Raudondvario valdovei.

Dalia
O gal tai jis? Mano užburto sapno draugas?
Juk sakėsi keliausiąs į Raudondvarį. Nejaugi tu,
mano daluže, jį pas mane atvesi?

Tarnas
Grafas Meškys!

Dalia
A-a-a-, a-a, Meškys, a-a-a, a-a, ir grafas a-a-a-a-a-

Danyla
Meška, Meška, mano mielas drauge.
Kaip malonu Tave sutikti po tiek daug metų.

Grafas
Seniai, tikrai seniai jau nesimatėme, Danyla.

Danyla
Sakyk, kaip atradai tu kelią į Raudondvarį?

Grafas
Nelengva buvo, aplinkui tamsios girios, buvau paklydęs, bet staiga...

Danyla
Staiga tu išgirdai laumę bešaukiant: "Oi meška, meška nepalik mane girioj vienos"...

Grafas
Ne laumė buvo tai, bet jauna, graži mergina...

Danyla
Jauna, graži, kaip ir tos jaunos, gražios, kurias mes pakeliui palikome, traukdami į žygį. Todėl pakelkime taures už žavią praeitį.

Grafas
Pakelkime taures už tas dienas.

Danyla
Ar pameni, kaip kovėmės su rusais?

Abu
Drąsiai, drąsiai!

Danyla
Ar pameni, kaip kovėmės su prūsais?

Abu
Drąsiai, drąsiai!

Danyla
Ar pameni, kaip švedai krito po mūs kojom?

Danyla
Lygūs ir platūs Rusijos slėniai
toli matai.
Nepasislėpsi nuo mūs, mergaite,
žvengia žirgai.
Vyrai nukauti,
namai nugriauti
toli matai.
Nepasislėpsi nuo mūs, mergaite,
žvengia žirgai.

Grafas
Stačios ir aukštos Prūsijos kopos,
jūra plati.
Bėk, nepabėgsi grakšti mergaite,
žirgai greiti.
O jei suspėsi kopon užkopti
prieš mudu du,
apsisvarstyk, palūkuriuok dar
bangose mirti baisu.

Danyla
Tamsios ir šaltos Švedijos naktys,
vienai ilgu.
Nebesulauksi vyro — jis miega
amžinu, saldžiu miegu.
Paimk laivelį,
perplauk mareles
lauksiu... O tu?
Tamsios ir šaltos Švedijos naktys,
vienai ilgu.

Danyla
Meška, kas nutiko, ar susigraudinai, kad daugiau nebedainuoji?

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Dalia ir Grafas
...tu mus dar kartą suvedei...

Danyla
...dar kartą ...suvedei... nesuprantu...
Sakyk, Meška, iš kur pažįsti mano seserį,
kurią aš saugojau apsupęs tamsiom, paslaptingom
giriom?

Dalia
Kaip tik tose giriose mudu ir susitikom.

Danyla
(į Dalią) A, dabar tik suprantu aš tavo džiaugsmą.
(į Meškį) Tai Dalia buvo ta girios laumė?

Grafas
Ne, Danyla, ne laumė, bet laimė.
Atradau ją bepasakojant žavų sapną, iki sena,
pamišus moteris šią pasaką nutraukė...
Pradingo sapnas, pasaka ir Dalia.
Bet mūs dalia, Dalios dalužė padėjo vienam
kitą atrasti.

Danyla
Atleiskite man, aš nebandysiu dar kartą
nutraukti pasakos. Einu pasirūpinti, kad mano
svečio naktis, po tokios ilgos kelionės, būtų
rami. Tik žiūrėk, Mešky, netikėk per daug
Dalios sapnais, kad jie tavęs neapsvaigintų...

Grafas
Dalia, tave vėl atradau, nors buvau miške
praradęs, kai ta sena pamišus moteris išblaškė mūsų
sapną...
Tu man padėjai rasti kelią į Raudondvarį.
Raudondvary aš atradau tave...

Dalia
Kiekvienas kelias ir takelis veda į
Raudondvarį, bet tu esi vienintėlis,
kurio šios tankios girios nepaklaidino.

Grafas
Tave aš sutikau sapnų pasauly...

Dalia
Sakyk, man, ar tai sapnas ar tikrovė?

Grafas
Tu mano girios laumė, laimė.
Sutinki mane čia — Raudondvario valdovė.

Dalia
Aš tiktai girioj tegalėjau iki šiol svajoti...
Bet šiandien mano sapnas atsekė mane ir čia
Raudondvary virto tikrove —

Grafas
Ir aš dažnai, ak per dažnai sapnuoju,
bet tie sapnai nėra, kaip tavo, ramūs.
Jie pilni šmėklų, raganų, tamsių būtybių —
Tačiau, neperseniai tuose sapnuose atsirado balta
gulbė. Dalia, ar tu esi ta balta gulbė? Ar tu
esi mano dalia?

Dalia
Užmiršk baisius sapnus kurie tave kankino.
Užmiršk šmėklas, raganas ir seki baltą gulbę.
Tegul ji tampa tavo dalia.

Abudu
Oi dalia mano, Dalios daluže,
kur toliau mudu vesi?
Tu mudu atvedei čia į Raudondvarį,
kur džiaugsmas, laimė dar karaliauja (2 k.)
ir tankios girios supa mus.
Tegul tos girios, tankios ir paslaptingos,
saugo mūsų džiaugsmą, laimę ir sapnus...

Daktaras
Jie vienas kito iš skausmo ir sapnų
negali išvaduoti,
nors susitiko jie seniai,
bet dar ramybės rasti jie negali.

Kas tie sapnai,
tie tamsūs debesys,
kurie užtemdo protą?
Kodėl vienu palietimu
jie žmogų paverčia nuvytusiu medžiu
ir akyse įžiebia laukinio žvėries aistrą?

Sapnai, sapnai,
lyg tamsūs ir slegiantys debesys
negali lietaus išlyti —
Gal lietus nuplautų
jų kančią,
gal lietus juos atgaivintų?

Ar gali būt sapnai tos rankos,
tie šešėliai,
kurie seka ir seka,
dieną ir naktį
seka, seka —

Kas tie sapnai?
tie tamsūs debesys,
kurie užtemdo protą?
Gal tai likimas?

III scena

Grafas
...daugiau, daugiau
aš negaliu daugiau pakęst tamsos.
Kur rasiu poilsį, kada?
Kur, kada surasiu ramų miegą?
Baltoji gulbe, kas esi?
Baltoji gulbe, kur skubi?
Sapnų baltoji gulbe,
kodėl mane vedi iki bedugnės krašto?
Dalia, ar tu mano baltoji gulbė?
Baltoji gulbe, ar tu mano dalia?
Tu mane ramini ir žvėriškais jausmais užlieji.
Tavo baltumas sukrečia mane.
Juk vakar, kai tu gėrei vyną
ir jis nudažė tavo kaklą vakaro žara —
kaip aš norėjau, troškau paragaut to vyno.
Paragaut to vyno virstančiu krauju.

O motin, motin. Rytoj mano vestuvės.
Tu, kurios aš nepažįstu, gal tu galėtumei
išspręsti mano paslptį?
Ar meilė Daliai man padės išsivaduoti iš šios
baisios kančios?
Rytoj, rytoj!
Tik motin tu galėtum man padėti.

Daktaras
Jis kelia vestuves,
dainuoja apie meilę.
Kas yra meilė?
Ar meilė gali išvaduot
iš tų baisių sapnų ir nežinojimo?

Meilė, meilė, kas iš tikrųjų ji?

Nesuprantu, kodėl jie ruošia kūnams šventę,
nes tie sapnai užtemdė protą
ir akyse įžiebė
laukinio žvėries aistrą.

Meilė, meilė,
skamba ir skamba ausyse —
bet ar gali ji apsaugot
nuo likimo?

Dalia, tokia švelni svajų mergaitė —
ir Grafas, kankinamas tamsių sapnų,
mėgina rasti savo laimę meilėj.
Tegul.
Jei lemta bus — ras.

IV scena

Choras
Atvažiuoja meška,
su midučio bačka,
o vilkeliui nabagėliui
reiks veseliją kelti. 2 k.

Lapė į svočias,
ožys į piršlius,
o zuikučiui nabagučiui 2 k.
reikia važnyčioti.

Vilkas alų gėrė,
žvirblis misą maišė.
Gegužėlė nabagėlė 2 k.
apynių pritaisė.

Žąsinas kankliavo,
meška trimitavo,
o vilkelis kavalierius 2 k.
vedė ožką šokti.

(šokis)

Ožka šokdama
su ragais mosavo, 2 k.
o vilkelis mislydamas,
kaip čia ją papjauti.

(šokis tęsiasi)

Atvažiuoja karieta
sėdi gulbė nuotaka,
šalia jos grafas Meškys,
lydi pamergių būrys...

Jau sustojo karieta
lipa nuotaka jauna.
Lydi ją grafas Meškys
seka pamergių būrys...

Štai jie artinas linksmi,
susirinkę mes visi.
Sveikiname juodu du,
džiaugiamės visi kartu...

Tegyvuoja jaun'vedžiai,
mūsų valdovai Meškiai.
Tegyvuoja. Valio! Valio!

(Sutikimas su duona ir druska)

Grafas
Dėkoju jums visiems. Jaučiuosi, lyg namo sugrįžęs
po ilgos kelionės.
Dalia, priimk šią dovaną nuo mano motinos.
Nuo motinos, kurios aš nepažįstu.

(Įteikimas nuotakai dovanos — karolių. Bededant
karolius ant kaklo, iš minios išsiveržia Medeinė
ir sušunka:)

Medeinė
Aaaaaa Lokys smaugia baltą gulbę...

Choras
Kas ji? Ką ji pasakė? Ką reiškia jos žodžiai?
Ar ji pažįsta mūsų grafą? Ką reiškia jos žodžiai?
Ar ji pažįsta mūsų grafą? Iš kur jis kilęs,
kas jisai?

Danyla
Pamirškit kas įvyko. Pakelkime taures jaunųjų garbei!

Choras
Aukštai, aukštai, pakelkime taures jaunųjų garbei...

(Bedainuojant chorui, grafas Dalią įveda į dvarą)

Daktaras
Nuo pat gimimo dienos
jie padalinti ir paženklinti.
Jiems buvo duota ir nedaduota.
Parinktas kelias.
Jie turi eiti,
jie negali sugrįžti.

Aptemdytas protas
neranda išsilaisvinimo
ir pažinimo.
Be pažinimo nėra ramybės.
Keliai bėga, bet nesusikerta.
Išsilaisvinimo nėra.
Artinasi valanda.
Artinasi likimo rankos.
Taip turi būti.
Aš viską suprantu.
Laikrodis muša dvyliktą
valandą.

V scena

Dalia
O ta pamišus moteris, ji seka mus nuo pat mūsų pirmo susitikimo.

Grafas
Nuo pat mūsų pirmo susitikimo mes esame su ja neatskiriami draugai.

Dalia
Ji stebi mus, lyg šios Raudondvarį supančios girios.

Grafas
Ji atsiranda mūsų tarpe didžiausio džiaugsmo akimirkose.

Dalia
Kaip ir šiandien, kai dėjai karolius ant mano kaklo, išlindusi iš susirinkusios minios surko:
"Aaa lokys smaugia baltąją gulbę"... Ką reiškia tie jos žodžiai? Tai žodžiai mūsų sapnų. Nejaugi ji yra mūsų sapnų dalininkė?

Grafas
Ne žodžiai, bet jos balsas mane išgąsdina, sukrečia, lyg ir tas balsas, kuris mane pabudina iš miego —

šauksmas:...

Medeinė
Sūnau, sugrįši vėl pas savo motiną.
Grafas
Štai ir vėl jis. Ar negirdi — tas pats balsas šaukia?

Dalia
Nieko daugiau aš negirdžiu, kaip tik tankias girias ošiant:

Miškiniai
Mes saugojame girios džiaugsmą.

Dalia
..."mes saugojame jūsų džiaugsmą"

Miškiniai
Mes saugojame girios laimę.

Dalia
..."mes saugojame jūsų laimę"

Miškiniai
Mes saugojame girios sapnus.

Dalia
..."mes saugojame jūsų sapnus".

Grafas
Tai, tai mano sapnų balsas, bet taip neseniai kažkur tikrovėje girdėtas. Kur?
Dalia, padėk man prisiminti.

Dalia
"Dalia, koks žavus vardas", ar prisimeni, kaip nugąsdinai mane ištaręs girios vienumoje mano vardą. Bet kaip greitai pradingo mano išgąstis, abejonės, kaip greitai aš tau leidau tapti dalininku mano sapnų.

Grafas
Taip, bet tas sapnas trumpai truko...

Dalia
Ta sena pamišus moteris išblaškė mūsų sapną.

Grafas
Tu pradingai...

Dalia
Bet keista. Dar toli, toli skubėdama girdėjau visą mišką ošiant paskutiniais tos moters žodžiais:
..."Mums reikia karaliaus, mums reikia karaliaus".
Bet ką reiškia mums visa tai? Šiandieną mūsų džiaugsmo šventė.
(eina prie veidrodžio)

Grafas
Taip, tai buvo jos paskutiniai žodžiai.
"Sūnau, sugrįši vėl pas savo motiną".
Tai tie patys žodžiai, tai tas pats balsas.

Dalia
(užsideda karolius)

Miškiniai
Artėja valanda, turėsime karalių.
Artėja valanda, turėsime karalių.

Medeinė
Sūnau, tuoj grįši vėl pas savo motiną.

Grafas
Nejaugi, ji tai mano motina? Nejaugi aš nuo jos atplėštas sūnus?

Dalia
...ir nuves mus į ramią šalį, kur lokys karaliauja.

Grafas
Lokys-Meškys! Taip. Aš Grafas Meškys, lokio sūnus, bet ir teisėtas Raudondvario ainis. O motin, motin, kodėl reikėjo tau taip ilgai laukti? Kodėl nesupratau tavo paprastos kalbos.

Medeinė
Grįžki pas mus iki ateis valanda mums grįžti į Raudondvarį.

Grafas
O motin, motin, nereiks tau ilgai laukti!

Miškiniai
Artėja valanda, turėsime karalių.
Artėja valanda, turėsime karalių.

Medeinė
Sūnau, nesuabejoki šią akimirką.

Grafas
Dalia, kokia tu žavi!

Dalia
Mešky, kas nutiko? Tu taip išbalęs.

Medeinė
Sūnau, nenuleiski akių nuo balto gulbės kaklo!

Grafas
Kaip puošia tie karoliai tavo baltą kaklą!

Dalia
Tu juos man dovanojai mūsų džiaugsmo šventėj, bet ta pamišus moteris užgniaužė mūsų džiaugsmą.

Grafas
Taip. Ta pamišus moteris... ta pamišus moteris...
Ta pamišus moteris yra mano motina!
Tu mano, mūsų dalia! (užsmaugia)

Dalia
Aaaaaaaaa

Medeinė
Sūnau, grįžti pas savo motiną!

Miškiniai
Mes turime karalių!

Daktaras
Ir laikrodis suskirstytas į
dvylika lygių dalių.
Ar laikas yra likimo įrankis?
Išmušus skirtai valandai,
likimas paveja ir smogia —
Ar vaikiškas nepažinimas jau tokia baisi kaltė,
verta klaikios bausmės?

Dalia:
Kodėl jai buvo atimti
tie pasakų, svajų sapnai?
Kodėl ji pralaimėjo?

Šakos šaknis maitina.
Šaknys šakas naikina.
Kodėl Meškys pavirto žvėrimi?
Kodėl nukirto ištiestą pagalbos ranką?
Kas jis?
Ar įrankis nežinomo jam keršto?
Ar jis ranka tamsaus likimo?
Piktas žvėris?
Paklydęs žmogus?

Nesuprantu.
Nesuprantu kodėl
turėjo visa tai įvykti.

Žvėris — Lokys?

Žmogus — Meškys?

Bet laikas bėga.
Negaliu ilgiau galvoti.
Artinasi kita valanda.

VI scena

Danyla
Oi Dalia mano...
tokia jauna,
tokia graži, tokia
tokia nekalta.
Ar girdi mane raudant?
Uždengs Tave žemė šalta.
Nenuplaus Tavo skruostų ryto rasa,
vien tik mano rauda užtvindys Raudondvarį.

Kur aš buvau?
Ką aš veikiau,
kad negirdėjau
Tavo paskutinių žodžių,
pagalbos šauksmo.

Kur aš buvau?
Ką aš veikiau,
kad nebudėjau —
apsaugoti Tave nuo Meškio,
lokio ainio?

Kur aš buvau?
Ką aš veikiau,
kad nepastebėjau
jo žvėriško žvilgsnio,
Žiauraus veido?

Oi Dalia mano,
tokia jauna,
tokia graži,
tokia nekalta.

Ar girdi mane raudant?
su tavimi baigiasi mūsų šeima.
Raudondvarį užtvindo vakarinė žara.
Man tik lieka rauda,
lyg artėjančio rudens šalna
nuspalvinanti mano palenktą galvą...

Daktaras
(Rečitatyvas Danylai raudant)

"Meška su Lokiu, abu du tokiu".

sas vasaros stovykla

Dienos: nuo sekmadienio, rugpiūčio 28 dienos iki šeštadienio, rugsėjo 3 dienos.

Kaina: 30 dolerių už visą laiką.

Registracija jau vyksta pas Indrę Damušytę, 8050 Hartwell, Detroit, Michigan 48228.

Vieta: labai graži nauja stovyklavietė Marylando valstybėje. Yra gražių kabinų, salių ir laukų. Vieta yra Lutheran Social Services nuosavybėje. Mes naudosime Lu-So Valley dalį. Už kelių savaičių, kiekvienai draugovės valdybai išsiųsime žemėlapį ir daugiau informacijos apie vietą.

Programa: dabartiniu laiku ruošiame ypatingą programą, atsižvelgiant į vietovės specialius bruožus. Bus įdomių diskusijų apie Jaunimo Metų idėjas ir jų pritaikymą studentams ateitininkams... bus paskaitų apie literatūrą, meną ir filosofiją. Vakarų programas ruoš studentų kolektyvai iš įvairių vietovių. Taip pat, galvojame suruošti banketą, į kurį pakviesime pasižymėjusius asmenis lietuviškoje veikloje. Stovyklos metu įvyks SAS CV rinkimai ir Suvažiavimas.

LIETUVIŲ RELIGINIS KONGRESAS...

Įvyks Washingtone, rugsėjo 3, 4 ir 5 dienomis. Bus religinė eisena, chorų pasirodymas, Šiluvos Marijos koplyčios šventinimas ir eilė simpoziumų, jų tarpe ir vienas jaunimui skirtas. Jaunimo simpoziumą ruošia SAS ir MAS centro valdybos. Visi studentai raginami važiuoti į kongresą, pasibaigus stovyklai.

sas-id

BRAŽYS

AIŠKIAI

Aš aiškiai jums galiu nubrėžti diagramas
Ir surašyt lygtis, kurios paaiškina
Kaip sukasi mėnulis apie žemę.

Galiu be abejonės tarti,
Kad žybtelėjęs šviesiu brūkšniu meteoras,
Nukrinta elipse į žemę.

Galiu papasakot apie egzotiką,
Kurios nematė niekas, kaip šoka
Savo kvantų šokį elektronai, ir
Pagaliau kaip nesugriaunamą teoriją
Pareikšti: žmogus yra materija ir
Seka amžinus gamtos įstatymus.

Galiu, aišku, galiu ant galo,
Pridėti savo nuomonę, kokia
Žmogaus prasmė ant žemės.

SKUJA

FILOSOFIJA

Mano pasakų namelis
Mano depresijų gija
Mana mintis
Ir sielos penas: —
Tai tu, poezija gyva.
Manoji plunksna mintį seka,
Mana mintis aukštyn vis kyla,
Erdves ji mėlynas pasiekia
Ir skrenda, skrenda
Amžinybėn.
Palauk, gi, nenubėki tu,
Mintie iš praeities ir ateities.
Aš vėl nesuprantu tavęs,
Ir nerandu savęs!?
Kodėl rašau?
Kam aš tave vejuos?
Sugrįški čia!
Tu man turi padėti
Suprasti dabartį...

karštos knygos karštai vasarai

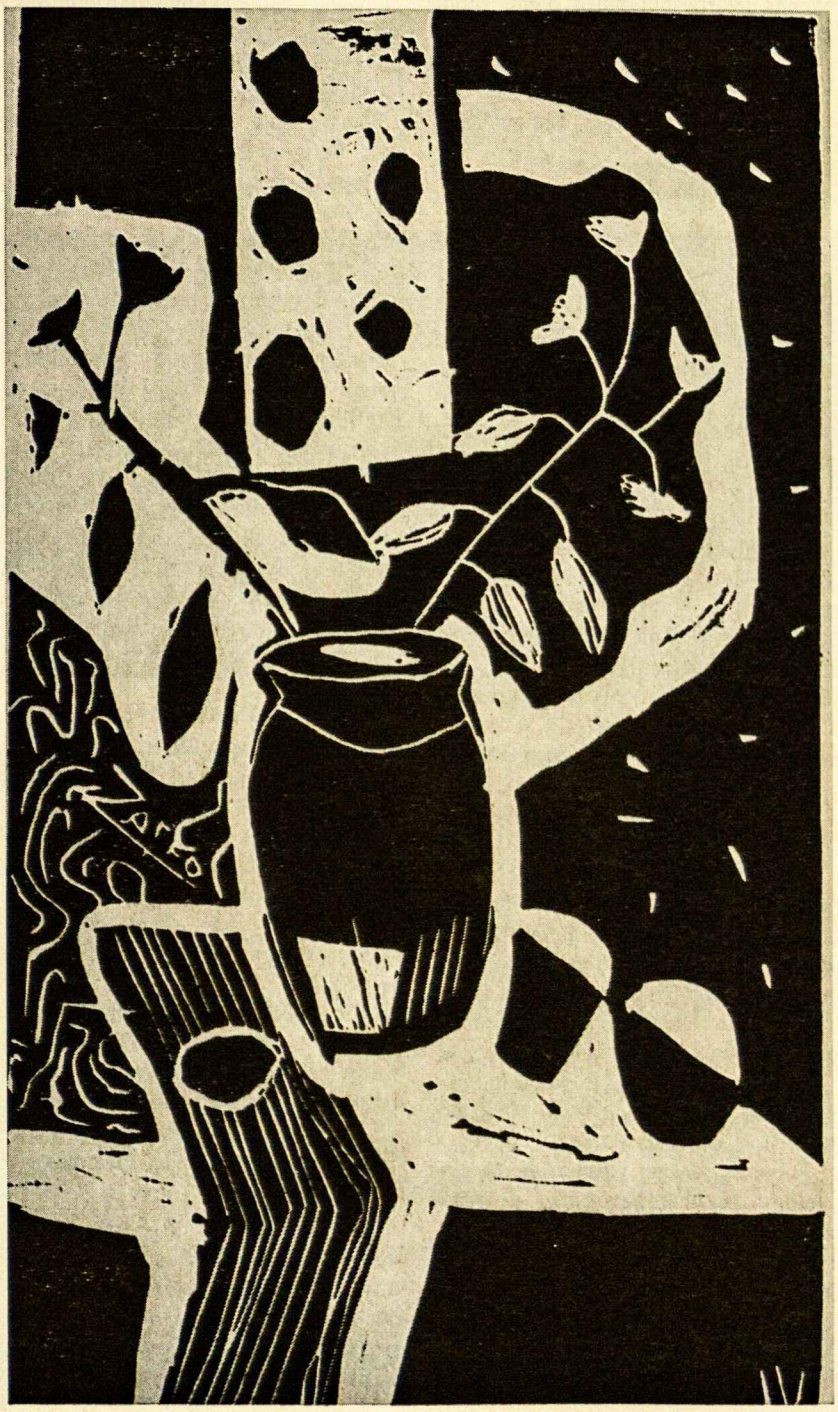

Kai miesto šaligatviai taip įkaista, kad vaikščiojant padai pradeda čirškėti, laikas ieškoti medžio su vėsiu pavėsiu. Jei kartu turėsi ir įdomią knygą, vasaros karščiai praeis visai maloniai. Ta mintimi ir kreipėmės į kelis "Ateities" skaitytojus, kad pasiūlytų įdomių knygų vasarai. Štai keli atsakymai, kurie suspėjo pagauti šį numerį:

Knygos iš daugelio kraštų

Sekančias knygas geriausiai prisimenu, ir tai gal geras ženklas:

Kazio Almeno **Upė į rytus, upė į šiaurę** — tai lietuviškas nuotykių romanas, kuris nepaprastai greitai juda. Kartais neįtikima, bet per visus du tomus dėmesį laikanti, knyga. Čia maža grupelė lietuvių ieško dingusio lietuvio bajoro Amerikos indėnų tarpe.

Antoine de Saint-Exupery **The Little Prince.** Kodėl suaugusieji nebegali nupiešti dramblio? Pasaulis iš žavaus jauno princo perspektyvos atsiduoda kiek ciniškai.

H. Stuart Hughes **Consciousness and Society in 20th Century Europe** paprastai ir aiškiai pristato pagrindines sroves filosofijoje, psichologijoje, sociologijoje, istorijoje ir literatūroje, kurios išskyrė šį šimtmetį nuo kitų.

N. Glazer and D. Moynihan **Beyond the Melting Pot** — New Yorko žydai, airiai, negrai ir puerto-rikiečiai čia aprašomi. Autoriai teigia, kad atskyje šios grupės praras tautinius bruožus ir susiskirstys pagal tikėjimo panašumus.

A. Chechovas — **Dargana.** Lietuvoje išleistas trumpų apysakų rinkinys — gal ir anglų kalba būtų įdomu paskaityti. Labai "rusiškai" skamba. **(Jūratė Juozevičiūtė)**

Įdomios knygos lietuviškai

"Kelionė" — Algirdas Landsbergis. Literatūrą mėgstantiems ir beletristikoj (fiction) nusimanantiems studentams, kurie abejoja ar lietuviai iš vis kada nors yra parašę gerų romanų. Keliauja čia jaunas vyrukas Julius. Teisingiau — bėga. Nuo bolševikų, į Vokietiją, kur patenka į darbo stovyklą, sutinka eilę įdomių žmonių (ir moterų), sulaukia išvaduojančių amerikiečių ir vėl vos nepakliūva rusams. Bet tikroji kelionė čia vyksta viduje. Prasideda baimin-

gu savęs nepasitikėjimu ir baigiasi savarankiško žvilgsnio į gyvenimą suradimu.

Tos pat kategorijos skaitytojams, manantiems, kad lietuviai nėra niekad bandę modernios prozos: Antano Škėmos "Balta drobulė" ir Jurgio Gliaudos "Ikaro sonata".

"Namas geroj gatvėj" — Jurgis Jankus. Studentams, mėgstantiems skaityti įdomius romanus ir sakantiems, kad visi lietuvių romanai neįdomūs. Dar ir tiems, kurie tvirtina, jog Lietuvoj buvo tik kaimas. Ir dar vieniems — kurie sako, kad geri romanai turi būti nuobodūs. Jankus čia operuoja mieste, operuoja įdomiai ir kūrybingai.

"Pakeliui į Atėnus" — Vytautas Janavičius. Studentams ir gal net vyresniems moksleiviams, kurie mėgsta gerą literatūrą, bet tingi skaityti ilgas knygas. Į Atėnus keliauja jaunas graikas ir nukauja visus mitologinius piktadarius, jam kelią pastojusius.

"Mėnesiena" — Aloyzas Baronas. Studentams, mėgstantiems sportą, bet manantiems, kad sportininkai nemoka filosofuot. Romanas apie jauną vyruką, kuris Kaune žaidė futbolą, mylėjo merginas ir apie tai kaip tos meilės jam nekaip užsibaigė.

"Išėjusiems negrįžti" — Marius Katiliškis. Tiems, kurie mėgsta karo nuotykius. Tinka net ir nevisai radikaliems pacifistams. Katiliškis nedėvėjo žalios biretės, bet karo ir visokių nuotykių matė apsčiai ir juos literatūriškai sudėjo šion knygon.

"Upė į rytus, upė į šiaurę" — Kazys Almenas. Moksleiviams ir studentams, mėgstantiems daug nuotykių ir truputį literatūros. Ieškodami svarbaus dokumento, trys lietuviai keliauja iš Žemaitijos į Prancūziją, plaukia per Atlantą, danginasi per Amerikos laukinius vakarus iki pat Pacifiko krantų. Daug įtampos, plaukus šiaušiančių nuotykių, žaibiškų kautynių. Romanas ilgas, bet įdomus. Tingesniems skaitytojams rekomenduotina to paties autoriaus knyga "Bėgiai". Čia novelės, reiškia viskas trumpiau, mažiau skaitymo, bet vistiek įdomu. **(Kęstutis Keblys)**

Knygos iš Europos

Herman Kasack, **Die Stadt hinter dem Strom** (Knaur, 1946; popieriniais viršeliais $2.00) — pokarinis vokiečių rašytojo romanas, kuriame galinga vaizduote sukurtas mirusių miestas, savotiškai atspindįs žemės gyvenimą ir daugelį mūsų šimtmečio politinių įvykių. Gyvi personažai, nepaprastai vykusi simbolika ir autoriaus savaip statomi gyvenimo, mirties, meilės ir prasmės klausimai skaitytojui suteikia retai knygose randamą išgyvenimą.

Sigrid Undset, **Kristin Lavransdatter** (Borzoi Books, 1920-1922; berods yra ir lietuviškas vertimas) — norvegės rašytojos istorinis romanas, už kurį autorei suteikta Nobelio premija. Atkurtas viduramžių pasaulis ir jo žmonės kalba ir mums apie tai, kas žemėje verta.

Hans Kueng, **Freedom Today** (Sheed and Ward, 1966, $3.95) — vienas svarbesnių mūsų dienų teologų svarsto laisvę Bažnyčioje ir pačios Bažnyčios laisvę, ir prieina labai išlaisvinančių išvadų.

(Aušrelė Liulevičienė)

Provokuojančios mintys

Saul Bellow — **Herzog** (Fawcett Crest Book — kišeninė laida). Nepaprastai gerai išvystytas stilius. Įdomi ir tuo, kad Bellow išeidamas iš amerikiečių žydų kultūros duoda knygą, kuri pasiekia universalumo ir kalba apie šių dienų žmogų. Mums lietuviams pamokantis pavyzdys.

Harvey Cox — **The Secular City** (Macmillan — minkštais viršeliais) — provokuojanti mintimis apie socialinės revoliucijos teologijos išvystymą.

Thomas Merton — **Disputed Questions** (Ambassador Books, Ltd., Toronto). Ypatingai įdomus skyrius — "The Pasternak Affair".

(Rimas Rudys)

Apie žmogų ir jo visuomenę

Kenneth Keniston, **The Uncommitted.** Taip kaip po ilgo ir sistematiško stebėjimo galima apibūdinti "tautinį charakterį", taip galima apibūdinti ir jaunuolių charakterį aplamai. Keniston savo duomenis yra surinkęs iš kolegijos studentų, "graduate student", bei jaunųjų profesionalų gyvenimo. Knyga labai aktuali šiom dienom.

Peter L. Berger, **Invitation to Sociology.** Kasdieniška kalba pristatomas sociologijos mokslas — lengvai, su humoru perduodama sociologijos istorija, jos dabartinis stovis. Taikyta n e sociologams, bet žmonėms. Gal primins Harvey Cox **The Secular City.**

Pitirim Sorokin, **Fads and Foibles.** Kritika sociologų, kurie seka paskutinę madą ir skolinasi be jokio įvertinimo ar pritaikymo naują metodiką saviems darbams. Negatyvus sociologijos (ir kitų panašių mokslų) įvertinimas.

Arthur Koestler, **Darkness at Noon.** "Žmogus — niekas; partija — viskas".

Raymond Bauer, **Nine Soviet Portraits.** Fragmentai iš kasdieninio sovietų gyvenimo jų pačių akimis. Labai įtikinanti knyga. Iš dalies bandoma atsakyt į klausimą "Kodėl nėra sukilimo prieš tą žiaurią totalitarinę sistemą?"

(Daina Skirmuntaitė)

Geriausios iš lietuvių ir anglų

Žinau, kad vasarai atėjus ne vienam lietuviui studentui ateina į galvą mintis lietuvių kalboj pasilavinti, ką nors lietuviškai paskaityti. Ir, laimingai, negalima sakyt, kad lietuvių kalboj nėra vertingos spaudos. Yra kaikurių tikrai išskirtinų romanų.

Norint tokį vieną perskaityt, kuris įdomiai, lengvu stilium, bet kūrybingai iškelia kartų ir galvosenų konfliktus, siūlytinas Alės Rūtos **Kelias į kairę.** Nors čia jau nebe naujutėlis romanas, tačiau buvo premijuotas, ir vasaros bėgyje perskaitytas, duos apie šį tą pagalvoti. Jeigu pats konfliktas ne taip domins, ši knyga yra verta perskaityti vien dėl labai originalaus priėjimo būdo, kurio amerikoniškoj spaudoj man dar neteko matyti.

Atsiras studentas, kuris atsakys: Nu, norėčiau lietuviškai ką nors perskaityti, bet kas iš mano draugų ims ir skaitys lietuvišką romaną, kad po to galėtume eiti į diskusijas? Atsakymas nesunkus — skaityk tą, ką jie skaito angliškai, lietuviškai. Lietuvių kalboj yra daug pasaulinių klasikų vertimų, jų reikia tik paieškoti:

John Steinbeck **Tarp pelių ir vyrų (Of Mice and Men),** Victor Hugo **Vargdieniai (Les Miserables),** Dostoyevskis **Nusikaltimas ir bausmė,** Tolstoj **Anna Karenina,** Gogol **Mirusios sielos,** Pirandello **Pirmoji naktis** ir daugelis kitų.

Neseniai išleistas ne ypatingai sunkios, bet labai gražios poezijos rinkinys: **Vytautas Mačernis — Poezija.** Šiek tiek sunkesnė poezija, su daugiau simbolikos yra Algimanto Mackaus **Chapel B.**

Anglų kalboj: ypatingai įdomi savo faktiškumu, įtikėtinumu ir įžvalgumu Arthur Koestler **Darkness at Noon.** Šioj senokai išleistoj knygoj, buvęs komunistas Arthur Koestler, labai asmeniškai, romaniniu būdu, ypatingai "sąžiningai" atpasakoja komunisto galvoseną, šalutinių nuomonių nei kiek nepridėdamas.

Tiems, kurie nori pajausti visai kitą gyvenimo sąvoką — lėtą, tolerantišką, suprantančią ir paprastą, patarčiau paskaityti Hermann Hesse **Siddhartha.** Tačiau ši knyga ne rytiečio rašyta, ir jo pasakojimas, jeigu šiek tiek (labai mažai) ir suvakarina rytus, pagrindinai pagauna tą giliai ramią, tačiau iš lauko labai energingą ir veikiančią dvasią vieno jauno rytiečio nuotykiuose.

Kita rytietiškos poezijos-filosofijos knyga — Kahlil Gibran **The Prophet.** Jos puslapiuose liečiamas trumpai, bet jautriai kiekvienas gyvenimo bruožas, ir kadangi ji tik labai laisvo pokalbio rėmuose sustatyta, ją galima kaip poezijos knygą bet kurioj vietoj atsivertus skaityti.

(Aldona Zailskaitė)

Pasiūlymai iš daugelio

Šiltą pavasario vakarą sėdėjom ant balkono ir kalbėjomės apie knygas. Užsiminėm apie knygas vasarai:

Victor Fraenkel, **Man's Search for Meaning.** Psichologo pergyvenimai koncentracijos stovykloje. **(Petras Kaufmanas)**

Kenneth Roberts, **Arundel,** taip pat **Oliver Wiswell.** Du istoriniai romanai apie Amerikos revoliuciją — labai įdomu skaityti. **(Auksė Kaufmanienė)**

Jomo Kenyatta, **Facing Mt. Kenya.** Būdamas Londone Kenyatta studijavo antropologiją. Knygoje aprašo savo tautos — Kikuyu — papročius. Skaitytojas pajunta Afrikos dvasią. **(Dalia Stakytė)**

Kazys Almenas, **Upė į rytus, upė į šiaurę.** Tikrai įdomus nuotykių romanas. **(Algis Lukas)**

Hermann Hesse, **Siddhartha.** Mistika, egzotika, nauja įžvalga į žmogų. **(Dalia Lukienė)**

Francois Mauriac, **Gyvačių lizdas** — susiraizgęs prancūzų šeimos gyvenimas. Paul Claudel, **Tidings Brought to Mary** (angliškam vertime) — filosofinė-teologinė drama: svarstomi kūrybos ir pašaukimo klausimai. Henri Montherlant, **La Reine Morte** — drama, kurioj nagrinėjami konfliktai tarp pasauliškumo ir askezės. **(Viktorija Skrupskelytė)**

Ayn Rand, **Fountainhead.** Kieto individualizmo skelbėja dėsto savo teorijas. **(Stasys Zikas)**

O dabar — vasara prieš akis. Sekantis žingsnis — tavo, skaitytojau!

Chicagos Kun. A. Lipniūno kuopa iškylauja

JAUNIMO LEIDŽIAMAS IR REDAGUOJAMAS DAUGIAUSIA JO PRIRAŠOMAS, GAUSIAI ILIUSTRUOTAS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

A T E I T I S

YRA LABIAUSIA JAUNIMO MĖGIAMAS ŽURNALAS VISAME LAISVAJAM PASAULYJE, NES ATEITIS VISADA ORIGINALI IR VISADA JAUNA!

"Visu išradingumu, visu savo jaunatvišku polėkiu ATEITIS tampa pačios jauniausios čionykštės lietuviškos kartos veikliosios dvasios reiškėja"

"Tai labiausiai Jaunimo metais mūsų jaunosios kartos gyvybę reprezentuojąs jaunimo žurnalas. Ypač patrauklus išradingumu ir menišku puslapių sutvarkymu, skoningai parinktomis iliustracijomis, gražiai surištomis su šalimais einančių raštų turiniu." (Iš recenzijų "Drauge".)

"ATEITIES" METINĖ PRENUMERATOS KAINA JAV IR KANADOJE $5.00, SUSIPAŽINIMO PRENUMERATA $3.00; GARBĖS PRENUMERATA — $10.00; VISUR KITUR LAISVAJAME PASAULYJE — $3.00. NELAUKITE METŲ GALO, BET UŽSAKYKITE "ATEITĮ" DABAR, TUOJAU PAT RAŠYDAMI:

ATEITIS, 5725 So. Artesian ave., Chicago, Ill. 60629

apie lietuviškus mitus

DISKUSIJOS APIE FELIKSO JUCEVIČIAUS STRAIPSNĮ "ATEITIES" BALANDŽIO NUMERYJE

F. Jucevičiaus straipsnyje "Lietuviškosios buities mitai" keliama problema apie tautų santykį su praeitim verta ilgesnio ir sistematingesnio svarstymo. Negalėdami šiuo metu to bandyti, norėtumėm tačiau su "Ateities" skaitytojais pasidalinti keliom atskirom pastabom.

Akin krenta datos, kuriomis autorius riboja Europos sustingimo laikus. (p. 80) Ar ne per anksti šį stagnacijos laikotarpį pradėti penktuoju amžiumi prieš Kristų? Ar autorius tikrai norėjo teigti, kad Platonas (mirė 347 prieš Kr.), Aristotelis (384-322 prieš Kr.) Euklidas (gyvavo c. 300 prieš Kr.) ir Ptolemėjas (gyvavo c. 150 po Kr.) tėra tiktai kultūrinio sustingimo atstovai? Gal paskutinieji du tokiais ir būtų, bet tada minėtina Romos imperija — rašytojai, istorikai, Romėnų teisė — ir Krikščionybės išsivystymas.

Turbūt čia tėra tik korektūros klaida. Dažniau Europos "tamsiuosius amžius" pradedama maždaug penktuoju amžium po Kristaus. Ši savoka buvo plačiai įsigalėjus devynioliktame šimtmetyje ir to meto kultūros istorikai visus viduramžius nurašydavo kelias, pilnais pasipiktinimo, žodžiais. Šiandien tą retai kas bedaro, nes buvo suprasta, kad kaip tik viduramžiuose gimė modernioji Europa. Jų pradžioje daug europiečių buvo dar laukiniai. Per šį tūkstantį metų Europos barbarai išmoko rašyti, sukūrė valstybes, miestus, universitetus ir šalia to davė visą eilę svarbių filosofų, rašytojų, bažnytinį meną.

Sunku vienu žodžiu apibūdinti tiek įvairų periodą. Jame randame ir pažangos ir stagnacijos metų. Vieni paraidžiui sekė praeities modelius, kiti kūrė savarankiškai. Bendras vaizdas ne daug kuo skiriasi nuo moderniųjų amžių.

Tai dažnai sutinkamos bendrybės ir prie jų sustoti neverta. Gal bus leista tačiau dar viena pastaba. Tie mokslininkai, kurie sugriovė viduramžių kosmologiją — Kopernikas, Kepleris, Galilėjas ir kiti — nebuvo radikaliai nutraukę ryšių su praeitimi. Dažnai ir jie žavėjosi senovės graikų pasauliu ir ėjo jų nurodytom kryptim.

★

Apie lietuvius, F. Jucevičius teigia, kad esame ypatingai prisirišę prie viduramžių Lietuvos ir todėl — ar tą norėjo autorius pasakyti nėra visai aišku — esame kultūriniai apsnūdę.

Sustokime prie pirmojo teigimo. Aišku, kad lietuviai, kaip ir visi kiti, knygose, minėjimuose prisimena savus kunigaikščius ir senovės karo žygius. Tačiau ar iš to galima spręsti apie mūsų santykius su praeitimi? Ar nebūtų geriau pastatyti klausimą šiek tiek kitaip, būtent, kiek lietuviai bandė atkurti senovės Lietuvą? Domėjimasis istorija nereiškia kultūrinio sustingimo — ar istoriografija nepriskaitytina prie kultūros? —; sustingimą reikštų aklas praeities modelių sekimas, noras atkurti senovę. Jei priimam šį kriterijų, ar nepriklausoma Lietuva neatrodytų šiek tiek kitaip? Sunku atsakyti neturint po ranka faktų; galima tik dalintis asmeniškais įspūdžiais. Nepriklausomos Lietuvos kūrėjai nesiekė viduramžių Lietuvos atstatymo. Neturėjom nei kunigaikščių nei bajorų. Ar žemės reformos įvykdymas be pasipriešinimo tik neparodo, kad nebuvo gyvų ryšių su bajorų laikais? Tęsiant toliau, manytumėm, kad Lietuvos kultūros istorija nebuvo intensyviai studijuojama. Ar šis faktas neliudytų kultūrinio atsisukimo nuo praeities? Lietuviai neieškojo savų senovės rašytojų — kurių reikia manyti buvo —, bet važiavo svetur, kad susipažintų su Europos kultūra ir ją galėtų panaudoti namie.

Ši pastaba mus veda prie autoriaus išvados, kad lietuviai yra kultūriniai apsnūdę. Reikia sutikti, kad devynioliktame šimtmetyje lietuviai gyveno atskirti nuo Europos kultūros ir Lietuva buvo atsilikęs kraštas. Tautinis atgimimas ir nepriklausomybė Lietuvą vėl prijungė prie Europos. Ar dėlto Lietuva neturėjo išgyventi "mokymosi" laikotarpio, kaimynuose ieškodama savai kultūrai pagrindo? Beveik visos tautos mokinosi iš kitų ir tą patį darė lietuviai, nors ir vėliau negu kaikurie kiti. Kyla čia tad klausimas: ar galima reikalauti pasaulinio mąsto kūrėjų iš tautos, kuri dar tik mokinasi? Bendroje žmonijos istorijoje tokių labai nedaug, jų dar rečiau naujose tautose.

Gimstančio krašto kultūra, nors ir nepasižymi amžinais vardais, nėra "stagnacijoje". Tokių vardų nebuvimas neliudija kultūrinio rūpesčio stokos. Priešingai, bandymas pasivyti toli pažengusius kaimynus atrodo reikštų labai gyvą kultūrinį gyvenimą.

Teigdamas, kad lietuviai nesidomi "aukštesniu kultūriniu lygiu" gal autorius turėjo galvoj lietuvius tremtyje? Gal čia ir teisinga, nežinia, bet jeigu taip yra, ar tai nepriskirtina emigracijos sąskaiton, o ne lietuvių bendrai apsnūdimui?

★

Kelias atvejais autorius teigia, kad mes pervertiname savo praeities atsiekimus. Norėtųsi ir čia trumpai sustoti.

Autorius teisingai sako, kad senovėje lietuviai nepadėjo gimininingoms gentims ir, kad viduramžių Lietuva žlugo. Jeigu tokie faktai reikštų tautos politinį negebėjimą ir jos vadų aklumą, tai tada aišku, kad lietuviai neparodė jokių politinių gabumų. Tačiau tai tiktų ne vien tik lietuviams. Tereikia tik prisiminti Italijos miestų kovas, škotų santykius su anglais ar burgundų su prancūzais. Tautos sąvoka atsirado gana vėlai, ir joks viduramžių valdovas nevaldė tautiniu pagrindu. Viduramžių Lietuva žlugo kaip ir kitos viduramžių valstybės ir čia vėl nesiskiriame nuo kitų. Todėl, vartodami autoriaus kriterijų turėtumėm sakyti, kad žmonės bendrai yra politiniai negabūs.

Aišku, Lietuvos eventualus likimas skyrėsi nuo kitų, bet neaišku ar tai reiškia mūsų nesugebėjimą ar tik nelemtą geografinę padėtį?

★

F. Jucevičius taip pat teigia, kad lietuviai nėra laisvę mylinti tauta, nes tiktai tie tikrai myli laisvę, kurie kovoja už kitų laisvę. Tačiau vėl, jei šį kriterijų priimame, tada visai nėra laisvę mylinčių tautų. Ar rastumėm istorijoje atvejį, kur viena tauta kovojo už kitos tautos laisvę? Rasime atskirų žmonių ar grupių. Ar lietuviuose tokių pasitaikė mažiau negu kitur? Nežinia, atsakymas reikalautų labai detalizuotų studijų.

Bendrai paėmus, retais atvejais žmogus veikia siekdamas laisvės abstrakčiai. Tačiau beveik visi kovoja už konkrečius laisvės įkūnijimus — politines teises, žemę, darbą, išsilaisvinimą. Beveik visiems sava laisvė pati brangiausia; į kitus kreipiam dėmesį dažniausiai tiktai tada, kada atsiranda bendri interesai, kada už savą laisvę kovoti lengviau su kitų pagalba.

★

Šios pabiros pastabos mus priveda prie turbūt pačio pagrindinio klausimo: ar mes turėtumėm iš savęs reikalauti ypatingo genialumo? ar turėtumėm save vertinti matais, kurių niekas kitas neatsiekia? Gera reikalauti didelių darbų, bet ar esame smerktini jeigu nesam stebukladariai, o tiktai paprasti žmonės?

K. ir A. SK.

LIETUVIŠKOS BUITIES MITŲ KLAUSIMU

Recenzijoje apie "Ateitis" š.m. balandžio Nr. 4-tą, tilpusioje "Draugas" dienraštyje š. m. gegužės m. 14 d., griežtai pasisakoma dėl F. Jucevičiaus straipsnio: "Lietuviškos buities mitai". Autorius kaltinamas murzinimu be pagrindo mūsų praeities ir niekinimu tautos.

Toksai trumpas, autoritatyvus pasisakymas apie platų, gražiai argumentuotą straipsnį kaip tik patvirtina vieną iš to straipsnio teigimų, kad nepakenčiame ne tik priešingos, bet ir skirtingos nuomonės ir kad mes visuomet reiškiame savo nuomonę "ex cathedra". Tokia recenzija įrodo, kad mes net nesistengiame tą skirtingą nuomonę suprasti, į ją įsigilinti. Atrodo tartum mes bijotume ar nemokėtume eiti į dialogą.

Likimas mus išmetė iš savo krašto į platų pasaulį, bet ir tame plačiame pasaulyje daugelis mūsų nenori ar nesugeba praskleisti plačiau savo horizontus. Kaikurie mūsų pasireiškimai, kurie turėtų būti patriotizmo pasireiškimais, virsta labiau pasireiškimais aršaus šovinizmo, tai yra degeneruoto patriotizmo, kurio pavojus jau seniau kėlė L. Tolstojus.

Mes patys murzinome Lietuvos krikštą 1387 m. ir net būdami katalikais, murzinome jaunutę karalienę Jadvygą, kuriai yra keliama beatifikacijos byla. Mes norėjome, kaip išsireiškia prof. Z. Ivinskis (plg. Aidai, Nr. 5, 1966 m.) įpilietinti Mindaugo krikštą, kaipo lietuvių tautos krikštą. Bet jis pasisako, kad, deja, duoti tam teigiamą atsakymą neleidžia eilė aplinkybių ir faktų. Nuvainikavimas Lietuvos krikšto mito nėra vienintelis ir tą teisingai iškelia F. Jucevičiaus straipsnis.

Džiugu, kad jis surado, kaip teko patirti, pilną pritarimą daugelio skaičiusių tą straipsnį ir tas įrodo, kad ne visi lietuviai diasporoje pasiliko pasinėrę į tą pasitenkinimą vidutiniškumu apie kurį mini straipsnis.

Ne davinėkime ar atiminėkime vieni kitiems lietuviškumo diplomų, bet eikime dėl pasireiškiančių nuomonių skirtumų į platesnius dialogus. Tai bus sveikiau ir lietuvybei šiame krašte ir tautinių reikalų gynimui: sveikiau už atkaklų prisilaikymą mitų.

Jonas Rugis

DALYKAI NĖRA KAIP JIE TURĖTŲ BŪTI

Kun. F. Jucevičiaus straipsnis buvo gan kritiškas lietuvių visuomenei, nes apibūdinęs blogybę, kaip atsiribojimą nuo pasaulio, dabarties ir kitų žmonių, jis randa visas šias ydas lietuvių tarpe, pridėjęs dar konformizmą ir laisvės nemylėjimą. Tai griežtas realisto žvilgsnis ir jis turi pagrindo, tik jį remiantys principai ir iš to plaukiantys receptai yra diskutuotini.

Autorius siūlo griežtai atsigrežti nuo praeities ir žiūrėti tik į dabartį ir ateitį, panašiai kaip įvyko 16 amž., kada mokslininkai pastūmė žmoniją pirmyn, metė seną galvojimą, kai tuo tarpu žmonės kaip Lorenzo di Medici liko praeity. Keistas kontrastas: Medici ir Kepler, Kopernikas, Galileo; vienas atstovaująs atgyventai praeičiai, o kiti naujai ateičiai, kai vienas žinomas daugiau kaip didelis meno mėgėjas ir globėjas, o kiti įsiamžinę kaip mokslo amžiaus pradininkai. Kontrastas tarp jų yra, bet kodėl priešingybė? Ar tai priešingybė tarp nepraktiško ir praktiško žmogaus, menininko ir mokslininko, nepažangaus ir pažangaus? Faktas, kad anie mokslininkai uždėjo savo antspaudą mūsų amžiui, o ne žmonės kaip Lorenzo, bet abejotina, kad dėl nepažangumo ir atsigręžimo į praeitį, nes juk Florencija ir juose sukrauti meno turtai kalba dar šiandieną į mus, kalba apie žmogų, jo galimybes, apie jo vidinę ir išorinę harmoniją. Dar žymiai senesni paminklai kalba panašiai ir klausimas kyla, ar jie kada nors atgyveno savo amžių, nes jie visi atstovauja žmogaus mėginimui duoti tam intuityviai suprastam visatos principui antropomorfinę išvaizdą, arba išreikšti žmogaus vidinę tobulybės viziją su forma. Iš to mėginimo išplaukę simboliai parodo, kad jie nėra tik vieno žmogaus subjektyvios vaizduotės gaminiai, bet bendri visiems žmonėms, išreiškią ką nors labai svarbaus apie žmogaus esmę. Toks savęs ir visatos ieškojimas per simbolį, garsą ar žodį niekada negali pasenti, kol žmogus gyvens ant žemės.

Aišku, tai nėra vienintelė priemonė suvokti tikrovę, yra ir kita, skaičiai, matematika, vadinasi tas metodas, kuriam atstovauja paminėti mokslininkai. Ir jis priveda prie žinių, bet lygindami ir vertindami įvairius metodus, klauskime pirmą: apie ką jie suteikia žinias. Apie fiziką, žvaigždžių kelius, aišku, mokslininkai žinojo daugiau, bet apie žmogų ir gyvenimą, nesu tikras. Lorenzo skaitomas gan išmintingu, gal ir senieji žinojo daugiau.

Keista, kad ši mokslo amžiaus pradžia buvo 17 amžiuje atžymėta su vienu baisiausių karų žmonijos istorijoj, ir tai nebuvo paskutinis, su didėjančia mokslo pažanga karai darėsi vis baisesni ir žiauresni. Tik vienas skirtumas tarp ano pirmo mokslo amžiaus karo ir paskutiniųjų, nes kai tada protestantas katalikui ar prancūzas vokiečiui skėlė galvą, tai jis bent pajuto visdėlto gan žmogišką jausmą, neapykantą; ši neapykanta iš tikro yra dingusi mūsų laikais, tikrausia anas lakūnas, kuris numetė atominę bombą ant Japonijos nejuto neapykantos vyrams, moterims ir vaikams, kuriuos jis užmušė. Pagal Schillerio apibūdinimą pavadintume aną seną kareivį laukiniu, nes jo darbus iššaukė aistra, o modernųjį barbaru, nes jis veikė be jokių jausmų, tik vykdydamas įsakymus, už kurių kiti šalti principai.

17 amžius buvo kartu didelis žmogaus vidinio suskilimo laikotarpis — barokas. Dalis žmonijos regėję mokslo stebuklus pradėjo tikėti į žmogaus galią, į rojų ant žemės; kiti priversti amžiaus žiaurumo ir kančios atkreipė akis visiškai nuo žemiškų dalykų, o žmogus buvo varomas tarp priešingybių, tarp nesuvaržytos aistros ir visiško pasibiaurėjimo gyvenimu. Tokie ekstremai tai yra mirusio skonio, mirusios vidinės harmonijos ženklai. Ar mūsų amžius ne panašus? Panašus apsėdimas lytiniu gyvenimu, bet ir mirtimi, vien tie desperatiški mėginimai prailginti tą trumpą jaunystės laikotarpį parodo tai. Bet vėl mūsų amžiuje dalykai išeina kitaip, meilės ir mirties pilna apimtis yra sumažinta, nudailinta, paslėpta ir padaryta nepavojinga — ir vėl nepasiekiame baroko žmogaus gelmių, nei aistrų, nei sąžinės skausmuose.

Dalykai nėra, kaip jie turėtų būti, nei tarp lietuvių, nei visur kitur. Kyla klausimas, kaip išklimpti iš balos. Ar vėl daryti naują revoliuciją, atsisukti nuo to, kas buvo? Bet ką rasime naujo, ką mes būsime palikę? Ar pažanga tikrai priklauso tik nuo žmogaus noro būti kitokiu? Keista, kad vis tokias radikalias revoliucijas paveldi žmonės kaip Napoleonas, Stalinas ar Adolfas Hitleris. Atrodo, kad tokiais krizės metais, vietoje šokęs aklai į priekį, žmogus kartais dairosi atgal, žiūri ten, kur jis randa tai, ko jam stinga dabar. Straipsnyje paminėti Goethe ir Schiller rado savo klasikos idealą graikų senovėje. Dabartinis amžius daro tą patį, nes Schillerio estetiniai raštai susilaukė gan didelio dėmesio, nes jis kalba apie aktualią temą, apie nepilnus žmones, kurie varomi tik aistros arba šaltu principu (pirmam eg-

Sveikiname laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Chicagoje!

Ateitininkų Sendraugių Sąjunga

zistuoja tik daiktai, faktai, kitam tik idėjos, principai, abu gali būti žiaurūs) ir apie pilną žmogų, kuris per estetinį išauklėjimą atgavo vidinę harmoniją. Ir tikrai, ar neįgytume kitokią perspektyvą į gyvenimą, jeigu išmoktume vėl "žaisti" vietoje būdami sąlygų pavergti ar jas ignoruodami. Vieno geriausių Romos imperatorių paskutinieji žodžiai buvo klausimas: Ar gerai suvaidinau savo rolę gyvenimo komedijoj?

Rimvydas Šlažas

VOX POPULI

Gerbiamas Redaktoriau,

Čia atviras laiškas tiems asmenims, kurie nepageidauja politinės minties "Ateities" puslapiuose:

Mūsų dabartinis amžius yra politinis, yra labai užsiėmęs humanistiniais ir ideologiniais klausimais. Universitetuose vyraujanti srovė yra, mano nuomone, labai sveika ir reikalinga. O kodėl? Mat, neseniai buvo laikai, kad studentai visai nesiinteresavo tuo gyvenimu, kuris judėjo už studentiškų ribų. Dabar, nors kai kur gan drastiškai, studentai reiškia savo opinijas ir bando kaip nors įsijungti į gyvenimo gretas.

Kaip šitas liečia "Ateitį"? Pagal išmoktą ateitininkų istoriją, mūsų, tai yra tų pirmų ateitininkų, sąjūdis buvo ne kultūrinis, ne lyrinis, bet tvirtai politinis. Vien dėl tos priežasties negalime atsisakyti politikos.

Be to, pasaulis vis pirmyn ritasi. Jeigu mes nesigilinsime jos darbuose, mes praeityje pasiliksime. Jeigu pasaulio politika mūsų neinteresuos, tai Lietuvos reikalas nepagaus visuomenės dėmesio.

"Ateities" tikslas: pilnutinį žmogų išugdyti. Mokslas, menas, literatūra ir religija tame procese padės. Bet tuo pačiu turime ir įkvėpti pilnutinį užsiangažavimą viešojo pasaulio reikalais... tą atliksime pristatant politinės minties ir gyvenimo. Be šito paskutinio, viskas kitas veltui.

Su sveikinimais,

Indrė Marija Damušytė

Mielas Redaktoriau,

Labai prašau paaiškinti, kodėl nebuvo paskelbtas "Ateityje" mūsų atsikreipimas į jaunimą ateiti į pagalbą lietuviams pranciškonams.

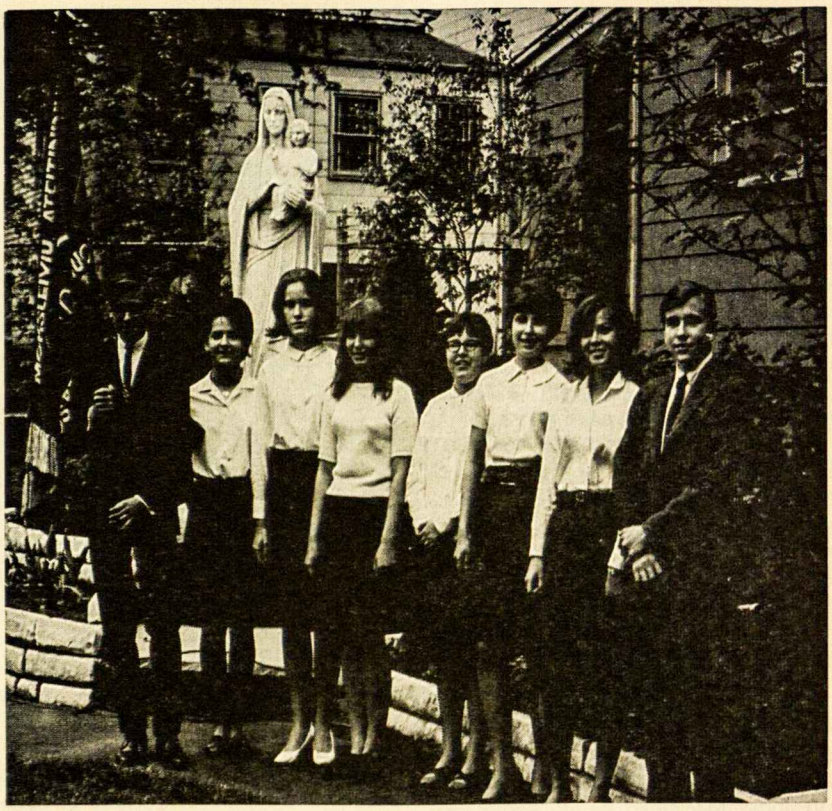

Metinėje ateitininkų šventėje Paterson, N.J., įžodį davę moksleiviai ateitininkai: (iš k. į d.) Jūratė Mockutė, Audronė Klimaitė, Virginija Vasiliauskaitė, Sigutė Senulytė, Marytė Rugytė, Jūratė Praleikaitė ir Jonas Sabaliauskas. Prie vėliavos R. Šilkaitis, prieš porą metų įžodį davęs Čikagoje. (Nuotr. G. Naujokaičio)

Kaip Jums žinoma, lietuviai pranciškonai didžiausią savo jėgų ir išteklių dalį skiria jaunimui. Kennebunkporte jau 10 metų veikia šv. Antano gimnazija, Toronte mūsų Prisikėlimo parapijoj šį pavasarį baigti pastatai, skirti daugiausia jaunimui (neskaitant ankstesniųjų), Brooklyne kuriamas Kultūros Židinys — pirmoj vietoj jaunimui.

Manau, kad jaunimas neturėtų likti abejingas tokiems darbams. Man reikalingas Jūsų paaiškinimas dėl nespausdinimo "Ateityje" mūsų atsikreipimo į jaunimą prieš Jaunimo Kongresą.

Pagarbiai

T. Leonardas Andriekus,O.F.M.
Pranciškonų provinciolas

Redakcijos pastaba: mūsų nuomone, atsiųstąjį atsišaukimą nebuvo prasmės spausdinti, ir ne vien dėl to, kad jis tilpo kitoj mūsų spaudoj. Nemanome, kad atsišaukimais galime pašaukimus ugdyti. Manome, kad prasmingiau būtų skaitytojams papasakoti apie tėvų pranciškonų darbus — todėl lauktume, pavyzdžiui, reportažo su fotografijomis — ir skirto "Ateičiai" — apie pranciškonų gyvenimą ir darbą.

Gerbiama Redakcija,

Siunčiu korespondenciją iš Hamiltono.

Pereitam numeryje, Balandžio nr. 4, įvyko nesusipratimas. P. Juozapavičienė sendraugių korespondentė buvo Jums prisiuntus korespondenciją iš Hamiltono sendraugių veiklos. Jūs ją priskyrėt prie Philadelphijos.

Aš pereitą kartą siunčiau korespondenciją iš moksleivių veiklos, su nuotrauka iš spaudos baliaus. Radau nuotrauką, bet neradau korespondencijos.

Su pagarba,

Gabija Juozapavičiutė
20 Kensington Ave. N.
Hamilton, Ont. Canada

Gerb. p. Redaktoriau,

Prieš porą dienų gavom "Ateities" balandžio mėn. numerį.

Buvom sukrėsti jo turinio, o ypač dviejų straipsnių: E. Gerulio "Religinės laisvės klausimu" ir F. Jucevičiaus "Lietuviškosios buities mitai".

Su dideliu skausmu turime atsisakyti tolimesnės prenumeratos.

Jūsų Kristuje

Jonas Puškorius

„ateitis" skelbia kūrybos konkursą:

"ATEITIS" SKELBIA JAUNOSIOS KŪRYBOS KONKURSĄ

Jaunimo Metų proga "Ateitis" skiria 600 dolerių jaunajai kūrybai:

1. 200 dolerių poemai — 18-30 m. kūrėjams,
2. 100 dolerių poemai — iki 18 m. kūrėjams,
3. 200 dolerių prozai — 18-30 m. kūrėjams,
4. 100 dolerių prozai — iki 18 m. kūrėjams.

Konkurse dalyvauja visi redakcijai 1966 metais atsiųsti kūriniai, nebent autorius parašo, kad konkurse nenori dalyvauti.

nuo rytų iki vakarų

PATERSON

Ateitininkų metinė šventė

Po keletos metų pertraukos MAS Vyskupo Mečislovo Reinio kuopa, Paterson, N.J., sulaukusi naujo prieauglio, atsikūrė prieš maždaug pusantrų metų. Per tą laiką nauji nariai susipažino su būtiniausiais ateitininkų organizacijos nuostatais bei ideologiniais pagrindais. Šeštadienį, gegužės 21 d. komisija (dvasios vadas kun. Vikt. Dabušis, kuopos globėjas Kęstutis Čižiūnas ir SAS New Yorko draugovės atstovas V. Radzivanas) patikrino septynių kuopos narių ateitininkiškas žinias ir rado, kad visi yra prileistini duoti vyresniojo moksleivio ateitininko įžodį. Sekmadienį, gegužės 22 d., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje sumai susirinko nemažas būrys apylinkės ateitininkų moksleivių, studentų ir sendraugių. Šv. Mišias aukojo ir šventei pritaikintą pamokslą pasakė kun. V. Dabušis, kuopos dvasios vadas.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko iškilmingas posėdis. Posėdį pradėjo kuopos pirm. Jūratė Mockutė, paprašė pagerbti įnešamą vėliavą ir pakvietė garbės prezidiumą: Patersono ateitininkų steigėjus A. Masionį ir M. Šaulienę, Pr. Činkų, buvusį SAS pirmininką, A. Rugį, LB pirmininką, kuopos globėją V. Tallat-Kelpšaitę ir dvasios vadą kun. V. Dabušį, o iškilmių šeimininku — A. V. Šaulį. Įžodžio priesaiką priėmė dvasios vadas kun. V. Dabušis, o ženklelius prisegė ateitininkų steigėjai Patersone: A. Masionis ir M. Šaulienė. Visi sukalbėjo Ateitininkų Credo ir sugiedojo Ateitininkų Himną. Naujus narius sveikino kun. V. Dabušis, A. Masionis (čia buvo prisimintas ir trečiasis kuopos steigėjas a.a. kun. Vyt. Demikis ir už jo vėlę pasimelsta), Pr. Činkus, buvęs tremtyje (Vokietijoje) antrasis SAS pirmininkas ir A. Rugys, LB Patersono apylinkės pirmininkas. Visiems padėkojo įžodį davusių vardu J. Mockutė. Sugiedojus Lietuvos Himną, visi moksleiviai ir svečiai perėjo į kitą salę komunijos pusryčiams, kuriuos labai rūpestingai ir skoningai paruošė J. Mockienė su moksleivėms ateitininkėms.

M. Rugytė,
kuopos korespondentė

HAMILTON

Hamiltono ateitininkai sendraugiai suruošė koncertą ir "Kartūnų balių" š.m. gegužės 7 dieną Jaunimo Centro salėje. Koncertavo iš Toronto atvykę Prisikėlimo parapijos suaugusių ir studentų chorai. Suaugusiųjų mišrus choras gražiai sudainavo 8 lietuvių kompozitorių ir vieną italų — G. Verdi iš operos "Lombardai". O jaunosios studentės (daugumoj moksleivės) pasirodė su 4 dainelėmis — St. Šimkaus "Plaukia sau laivelis", neapoliečių "Santa Liucia", S. J. Bacho "Aušra" ir lietuvių liaudies daina "Rūtelių darželis". Chorui vadovauja ir dirigavo kun. B. Jurkštas, akompanavo D. Skrinskaitė.

Po koncerto vyko "Kartūnų balius". Premijas už kartūnines sukneles laimėjo: I — p. Juraitienė, II — D. Latauskaitė, III — A. Jokubauskienė, IV — L. Verbickaitė ir V — T. Kalmantavičienė.

Gaila, kad į tokį gražų koncertą atsilankė žmonių neperdaugiausiai.

Praurimė

Metinė šventė

Ateitininkų metinė šventė Hamiltone įvyko š.m. gegužės 21-22 dienomis. Šventė pradėta šeštadienį 3 val. po pietų vyresniųjų moksleivių susirinkimu, atvažiavus svečiams iš Clevelando.

Susirinkime kalbėjo kun. J. Staškevičius iš Toronto. Po to buvo pertrauka ir vakare parapijos salėje jaunimo šokiai. Sekmadienį, 22 d., 11 val. šv. Mišios parapijos bažnyčioje, kurias atnašavo ir pritaikintą pamokslą pasakė kuopos dvasios vadas prel. J. Tadarauskas. Po Mišių buvo padėtas vainikas prie lietuviško kryžiaus žuvusiems už Lietuvos laisvę. Ta proga tarė žodį svečias iš Toronto p. J. Matulionis.

Iš čia visi skubėjome į Jaunimo Centrą, kur laukė mamyčių sunešti pietūs. Pietų metu kalbėjo svečias iš Rochesterio p. B. Krokys. Pasistiprinus, po valandos pertraukos buvo meninė dalis ir naujų ateitininkų priesaika. Priesaiką priėmė kuopos dvasios vadas prel. J. Tadarauskas ir moksleivių sąjungos pirmininkas iš Clevelando Rimas Laniauskas. Rimas tarė žodį į naujuosius narius. Kalbėjo svečias iš New Yorko p. A. Sabalys: Mintys valdo žemę, idėjos arba minties pergalė nugalės visą pasaulį. Protai ir idėjos nulems visą pasaulį ir ateitį. Ideologija — raktas kaip vaikas toliau galvos. Baigdamas prelegentas perspėjo moksleivius apie laicistines, nihilistines nuotaikas vyraujančias Amerikos universitetuose.

Meninę programą išpildė Hamiltono jaunimas: ateitininkių chorelis vadovaujamas D. Prunskutės pirmą kartą pasirodė scenoje. Pianinu paskambino D. Deksnytė; R. Klevas ir M. Klevaitė pašoko moderniškų šokių. D. Deksnytė komiškai padeklamavo "Čičinską"; D. Juozapavičiūtė pasakė eilėraštį "Mūsų Vėliava" ir du tautinius šokius pašoko jaunesnieji ateitininkai paruošti L. Stanevičiūtės.

Pasibaigus meninei programai svečiai iš kitų miestų išvažinėjo namo ir mes skirstėmės užbaigę metų darbus.

Gabija

Montrealio ateitininkų šventėj Pr. Dovydaičio kuopos moksleivės atlieka montažą "Lietuva": su gitara B. Kuncevičiūtė, apačioj: L. Staškevičiūtė, K. Bendžiūtė, stovi: D. ir L. Blauzdžiūnaitės, R. Staškevičiūtė

MONTREAL

Ateitininkų pavasario šventė

Prasidėjus gyvesniam ateitininkų veikimui, iškilo būtinybė suruošti bendrą viso Montrealio ateitininkų šventę. Tą mintį judino Dr. Giriūnienė su kun. Gediminu Kijausku, S.J. Buvo padarytas pasitarimas ateitininkų globėjų ir vėliau moksleivių ateitininkų valdybų, kur buvo nustatyta šventės programa. Sekminių diena pasirinkta kaip tinkamiausia ateitininkams.

Gegužės 29 dieną — Sekminės. Per 10 val. pamaldas prisirinko pilna Aušros Vartų bažnyčia lietuvių, kurių daugumas buvo ateitininkai. Organizuotai įnešė vėliavas studentai ir moksleiviai ateitininkai. Dialogines lietuvių kalboje šv. Mišias aukojo kun. J. Gaudzė. Taip pat pasakė pamokslą apie Šventosios Dvasios pasireiškimą žmonijos ir mūsų gyvenime.

Po pamaldų organizuotai su vėliavomis visi ateitininkai nuėjo į Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyno salę tęsti tolimesnę šventės programą. Salė buvo sausakimšė. Programos pranešėja buvo studentė Roma Lietuvninkaitė. Pradėta tautos himnu. Toliau kun. J. Gaudzė skaitė invokaciją. "Šventoji Dvasia, ateik ir nusileisk ant mūsų. Mes prašome, meldžiamės ir laukiame. Kaip kitados pripildei malonėmis pirmuosius krikščionis, kurie tapo geru raugu visos krikščioniškos bendruomenės. Tikiu taip pat, kad davei dangiškos šviesos, išminties ir pasiryžimo malonių mūsų pirmiesiems ateitininkijos kūrėjams svetimoje šalyje ginti katalikų tikėjimą, ugdyt meilę Lietuvai. Jie liko mūsų tautoje pavyzdžiu intelektualams ir mokslus einančiam jaunimui. Ateik, Šventoji Dvasia, pas mus dabar, šių laikų gyvenimo sąlygose, ir atnaujink ateitininkus, toli gyvenančius nuo mūsų tėvynės. Suteik, Šventoji Dvasia, mums visiems reikalingiausių malonių, kad vieningai ir ištikimai gyventume pagal "visa atnaujinti Kristuje". Taip pat leisk Tavo meilę nunešti į mūsų brangią Lietuvą pasiilgusiems broliams".

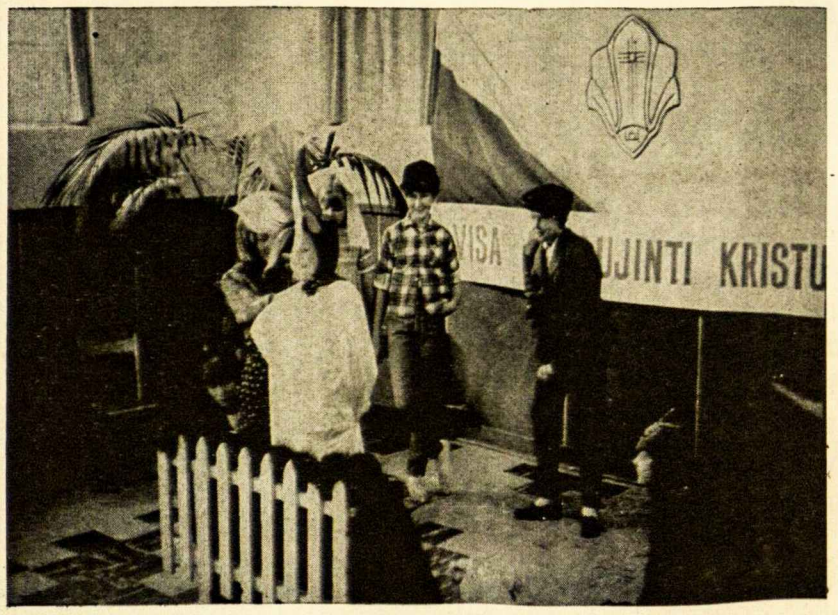

Prano Dovydaičio jaunesnės moksleivės vaidina — rauna "Ropę" per Montrealio ateitininkų šventę.

Po to kun. G. Kijauskas, S.J., skaitė įdomią paskaitą "Kas yra ateitininkas?" Paskaitininkas turėjo parodyti sugebėjimą patenkinti jaunesniuosius ir jau daugiamečius sendraugius. Jaunimui buvo vaizduota lengvu pasakojimo būdu, kad jis turi visada būti ryžtingas ir drąsus. Vyresniesiems pristatė ateitininką kaip kovotoją už Dievą. Ateitininkas rūpinasi ne tik ginti Dievo karalystę, bet ir sąmoningai darbuojasi jos statymu žemėje. "Jam Šventosios Dvasios atėjimas lieka ne tik kartą per metus prisimenama šventė, o greičiau Aukščiausiojo šviesa, kuri padeda atrasti kasdieniniame gyvenime Viešpaties artumą". Visu savo gyvenimu — mokslu ir menu, darbu ir elgesiu, žodžiu ir raštu — jis skelbia ir rodo Dievą visiems ir visur. Pirmuosiuose ateitininkuose švietė drąsa ir ryžtas "visa atnaujinti Kristuje". Jų negasdino mintis, nors "laisvės" amžiuje būtų reikėję katakombas gamintis ir į jas persikraustyti. Šių dienų kova prieš Dievą pasikeitė. Ją žymi nesidomėjimas, abejingumas Dievui. Tokią kovą prieš Dievą pavaizduoja Dostojevskis savo raštuose charakteringu velnio pasisakymu apie Dievo buvimą: velnias nežino, ar Dievas yra, ar ne. Bet jis tuo ir nesidomi. Daug panašumo ir šių dienų žmonėse, kurie gyvena ir nėra tikri, ar Dievas yra, ar ne. Apie daugelį tad ir sakoma, kad jiems "Dievas yra miręs". Ateitininkas šiandien ne tik gina krikščionybę. Iš jo laukiama daugiau — gyventi krikščioniškai. Tariant Dr. J. Girniaus žodžiais, sunku krikščioniškai gyventi, nes tai reikalauja be dėmės gyventi. Iš kur atsirado "žmogus be Dievo" mūsų laikais? Atsakymo reikia ieškoti tame, kad krikščionys pasidarė neištikimi krikščiony-

bei. Ateitininkas tad šiandien kuria Kristaus karalystę pirmoj vietoj vykdydamas Kristaus meilės įstatymą: "Niekas giliau neliudija Dievo, kaip žmogus, ir niekuo žmogus giliau neliudija, kaip meile" (Dr. J. Girnius). Sekant Visuotinio Susirinkimo mintį, ateitininkui šiandien tenka misija suteikti mūsų laikų kultūrai žmogiškąjį ir krikščioniškąjį toną. Ateitininkas yra tas, kuris rengiasi visu rimtumu imti žibintą į savo rankas ir skleisti Kristaus Šviesą. Pirmiausiai ateitininkai ateina atlikti šį savo darbą tautoje, o per ją ir visame pasaulyje.

Toliau sekė meninė dalis, kurią gražiai paruošė abiejų kuopų moksleiviai. Programą ruošiant, ypatingai nuoširdžiai darbavosi Nekalto Prasidėjimo Seserys. Pirmas pasirodymas buvo montažas "Lietuva". Tai dainų ir deklamacijų pynė. Išpildė Prano Dovydaičio kuopos vyresniosios mergaitės: R. ir A. Staškevičiūtė, D. ir L. Blauzdžiūnaitė, K. Bendžiūtė, D. Styraitė, V. Kizerskytė, su gitara skambino B. Kuncevičiūtė, o pianino garsais palydėjo Sesuo M. Bernadeta.

Šv. Kazimiero kuopos moksleivės pasirodė individualiai. Danutė Blauzdžiūnaitė paskambino pianinu du dalykėlius. Savo kūrybos eilėraščius "Vasaros atostogos" ir "Sloga" skaitė pati autorė V. Malciūtė. Pagaliau V. Žitkutė užbaigė prie pianino dalyku "Antys prūde".

Paskutinis meninės dalies vaidelis, D. Lipčiūtės-Augienės "Ropė", buvo gražiai suvaidintas Pr. Dovydaičio kuopos moksleivių: vaidinimo roles turėjo: Ropės — R. Styraitė, Tėvo — A. Vasiliauskaitė, Motinos — N. Girdžiūtė, Sūnaus — R. Zūbaitė, dukters — J. Gustainytė, Šuns — K. Baradinskaitė, Katės — R. Rudinskaitė, Pelės — R. Počauskaitė. Skaitymą atliko V. Kizerskytė.

Šventė buvo užbaigta sugiedant ateitininkų himną.

Po to šeimyniškoje nuotaikoje vyko vaišės. Buvo gausu skanių pyragų ir kavos bei minkštų gėrimų užsigerti. Prie vaišių paruošimo prisidėjo ateitininkų tėveliai bei sendraugiai.

MONTREALIO ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLA

KUR — KADA — KAM?

Šią vasarą, susidarius palankiom sąlygom, organizuojama "Baltijos" stovyklavietėje prie Lac Silvere moksleiviams stovykla nuo liepos 16 iki 23 dienos. Į stovyklą bus priimami **visi** (nebūtinai priklausyti kokiai organizacijai) mergaitės ir berniukai nuo 7 iki 16 metų. Stovyklautojai bus skirstomi pagal amžių į grupes ir turės atskiras programas.

VASAROS STOVYKLOS TIKSLAS

Stovykloje susiburia jaunimas iš įvairių vietų bendrauti ir bendradarbiauti, išmokti kartu tvarkytis ir džiaugtis. Taip formuojasi jauno žmogaus charakteris. Religinėj bei tautinėje atmosferoje bręsta krikščioniška asmenybė. Tam tikslui stovykloje sudaroma įvairi programa: pašnekesiai ir diskusijos, darbeliai, patarnavimai stovykloje, sportas, iškylos į apylinkės gamtą, laužai, pasirodymai, šokiai... Stovykloje kalbame lietuviškai, meldžiamės kartu lietuvių kalba per šv. Mišias.

STOVYKLOS VADOVYBĖ

Dalį stovyklos vadovybės jau dabar galime paskelbti: stovyklos globėjas ir kapelionas — kun. Gediminas Kijauskas, S.J.; globėjos ir programos vedėjos — dvi Nek. Pr. M. Seserys; stovyklos ūkvedis — Jonas Ladyga; stovyklos virėja — A. Zubienė. Kiti vadovai bus skelbiami vėliau.

MOKESTIS

Stovyklos mokestis vienam asmeniui yra $18.00 už aštuonias dienas. Antrasis tos pačios šeimos narys moka $15.00, trečiasis — $12.00. Registracijos mokestis $1.00 kiekvienam stovyklautojui.

Tėvai, suinteresuoti stovykla, daugiau informacijos, o kartu ir registracijos lapelius, gali gauti pas sekančius asmenis: M. Malcienė, 5846 4th Ave., Rosemont-Mtl., Que. telef.: 727-5189; J. Ladyga, 10185 Waverly, Montreal, Que., telef. 389-1814; Nek. Pr. Seserys, 1450 rue de Seve, Montreal, Que., telef.: 766-9397.

Stovykloje bus siekiama, kad jaunimas galėtų praleisti laiką smagiai, naudingai ir saugiai. Bus puoselėjama jaunųjų iniciatyva. Jaunesniesiems bus speciali priežiūra. Dėl to stovyklautojų skaičius bus ribotas.

administracija kalba:

Ateitininkų ženklelių ir juostelių galima gauti ATEITIES adm-joje adresu: 5725 So. Artesian ave., Chicago, Ill. 60629.

Ženklelių (jaunučiams, moksleiviams, studentams, sendraugiams) kaina nuo š. m. liepos 1 d., pabrangus jų gamybai, yra 5 centais didesnė, t.y. po $1.30 (vietoje $1.25).

Ženkleliai (studentam ir sendraugiam) 14 kartų aukso po $3.00, juostelės vyr. moksleiviams ir studentams po $1.00.

(tęsinys iš praeito numerio)

I. Garbės prenumeratoriai

Dr. Pr. Bagdas (N..Y.)

J. V. Dėdinas (San Antonio, Tx.)

Prel. J. Kučingis (L. Angeles)

Br. Čikotas (Albaquerque, N.M.)

Vytautas Šoliūnas(Lemont, Ill.)

J. Pabedinskas (Oak Lawn, Ill.)

II. Aukojo "Ateities" paramai

Vytautas Šoliūnas (Lemont, Ill.) $10.00

Kun. A. Kardas (N.Y.) $5.00

Teresė Landsbergienė (District Heights, Md.) $3.00

T. Jankauskas (Chicago) $2.00

Jurgis Juodėnas (Clevaland) $2.00

III. Aukojo užsienio moksleivijos prenumeratai:

J.E. Vysk. V. Brizgys (Chicago) $5.00

Prel. J. Kučingis (L. Angeles) $5.00

kun. K. Žvirblis, O.P. (Eilkins P.) $3.00

Dr. A. Šešplaukis (So Bend, Ind.) $3.00

kun. A. Paškus (Brooklyn) $3.00

Garbės Prenumeratoriams ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" administracija

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA

I dalis B. Brazdžionio redaguota, II dalis redaguota B. Brazdžionio ir B. Babrausko, Lietuviškos Knygos Klubo leidiniai.

Ši antologija dviejose dalyse yra lyg spalvotos prozos puokštė, parodanti Tėvynę mūsų jaunimui, užaugusiam ir išsimokslinusiam ne Lietuvoje; kiekvienas šios antologijos lapuose matys mūsų nepriklausomo gyvenimo šviesiausius metus, ir pažins lietuvį rašytoją.

TIKIU DIEVĄ

Tai kun. *St. Ylos* parengtas maldynas. Tėvų Marijonų leidinys.
Kiekvienas šiame maldyne ras prasmingų maldų, tinkamų įvairiems gyvenimo momentams, parašytų gražia, taisyklinga kalba. Maldynas rekomenduotinas visiems, o ypatingai jaunimui. Kaina $6.00, 7.00 ir 8.00.

UPĖ Į RYTUS, UPĖ Į ŠIAURĘ

Kazio Almeno 2-jų tomų romanas, laimėjęs Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją. Liet. Knygos Klubo leidinys, kaina abu tomai — $6.00

Šis plačios apimties dviejų tomų romanas pasižymi kūrybingai vienumon sulydytu istoriniu fonu ir gerai sumegzta veiksmo kompozicija. Šiuo savo pirmu veikalu autorius prisistato kaip subrendęs ir kūrybingai temos medžiagą apvaldąs rašytojas.

LIETUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIJA

sudarė J. Aistis ir A. Vaičiulaitis. Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, 830 psl., kaina $6.00

Antologija apima visus lietuviškai rašiusius poetus. Ji duoda progos pažinti visą poetinį lietuvių tautos genijų, tiek, kiek jis iš viso mums yra prieinamas.
Knyga rekomenduotina kaip geriausia dovana jaunimui bet kokiomis progomis.

Knygos gaunamos pas platintojus arba leidykloje adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

ALp(LKA)1786
1966, Nr.6

Antano Jasmanto

GRUODAS

Eilėraščiai

"Ateities" Knygų Leidyklos leidinys, kaina $3.00. Lietuvių Rašytojų Draugijos premijuota poezijos knyga. "GRUODAS stebina savo ryškia forma ir lygiai ryškia mintimi. Rimai, ritmai, eilutės lyg muzikinės frazės, stipriom linijom apibrėžti vaizdai įsirėžia sąmonėn taip, kad knygą baigdamas sakai: GRUODAS, tai kantria ranka supintų garsų ir vaizdų puošni grandinėlė... su tokia mintimi, kokia galėtų tilpti filosofinio turinio veikaluose". (Viktorija Skrupskelytė, "Ateitis")

KITI ATEITIES KNYGŲ LEIDYKLOS LEIDINIAI

LIETUVA, vaizdų albumas $5.00
Vytauto Augustino 1955

ŠVENTASIS PIJUS X, ... 2.00
redaguota kun. J. Petrėno 1958

MARIJA, GELBĖKI MUS .. 1.00
Sibiro lietuvaičių maldos 1959

ŠVIESOS MERGAITĖ, eil. .. 2.00
Prano Naujokaičio 1959

VEIDRODIS JŪROS DUGNE,
eil. 2.00
Vitalijos Bogutaitės 1960

STASYS ŠALKAUSKIS 4.00
prof. Juozo Ereto 1960

AKMENS ŠIRDIS, eilėraščiai 2.00
Prano Naujokaičio 1960

ATEITININKŲ VADOVAS 4.00
kun. Stasio Ylos 1960

SACRA VIA, eilėraščiai 1.50
Alfonso Tyruolio 1961

ELEMENTORIUS Ė 2.00
Igno Malėno 1961

VASAROS MEDŽIUOSE, eil. 1.50
Danguolės Sadūnaitės-
Sealey 1961

NIEKŠYBĖS PASLAPTIS .. 4.00
prof. Antano Maceinos 1964

Knygos gaunamos pas platintojus ir leidykloje adresu:
ATEITIES K. L. c/o Rev. V. Dabušis, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

90.725.30